

KADERSTELLEDE NOTITIE JEUGD- EN JONGERENBELEID

Maart 2009

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1. Inleiding.....	5
2. De reikwijdte van het jeugd- en jongerenbeleid	5
3. Rijksbeleid	10
4. Gemeentelijke kaders.....	14
5. De gemeentelijke regierol.....	15
6. Ontwikkelingen jeugd- en jongerenbeleid in Wijchen.....	16
7. Knelpunten en mogelijke politieke accenten	30
8. Het beleidskader 2009-2013.....	34

Samenvatting

Inleiding

De gemeenteraad van Wijchen heeft besloten tot het opstellen van een integraal beleidskader Jeugd- en Jongerenbeleid in Wijchen. Aanleiding hiervoor waren de resultaten van een onderzoek jongerenbeleid 2002-2006 in opdracht van de rekenkamercommissie én de lokale en landelijke ontwikkelingen op het gebied van het jeugdbeleid.

In de voorliggende notitie wordt de stand van zaken van het lokale en landelijke beleid, een analyse van het huidige beleid en de kaders voor toekomstig gemeentelijk beleid geschetst. Bij de totstandkoming van deze notitie heeft de raad nadrukkelijk een kaderstellende rol vervuld.

Reikwijdte jeugd- en jongerenbeleid

De centrale doelstelling van het jeugd- en jongerenbeleid luidt: het bieden van een samenhangend netwerk van maatregelen en voorzieningen voor Wijchense jeugdigen en jongeren, dat hen de mogelijkheid moet bieden zich breed te kunnen ontplooien en te kunnen participeren in de maatschappij. Bijzondere aandacht zal hierbij uitgaan naar kwetsbare jeugdigen of jongeren en zij die in achterstandssituaties verkeren of dreigen te raken.

Binnen het jeugd- en jongerenbeleid worden de volgende domeinen onderscheiden:

- 1) Ontspanning en vrije tijd
- 2) Lichaam en geest
- 3) Werk en inkomen
- 4) Openbare orde en veiligheid
- 5) Wonen en woonomgeving
- 6) Leren en ontwikkelen

Stand van zaken rijks- en lokaal beleid

Het jeugd en jongerenbeleid dient binnen verschillende wettelijke kaders vormgegeven te worden. Een aantal recente landelijk speerpunten is daarnaast van belang, te weten: Centrum Jeugd en Gezin, Brede scholen en het voortijdig schoolverlaten

De gemeente heeft de regierol in het (preventief) jeugd- en jongerenbeleid, die zij al naar gelang het onderwerp, op een andere wijze kan invullen. De meest recente notitie integraal jeugdbeleid van de gemeente Wijchen dateert van 1999. Binnen de actuele gemeentelijke beleidskaders, zoals de programmabegroting, coalitieakkoord en algemene beleidsnota's wordt echter ook aandacht geschonken aan (onderdelen van) het jeugdbeleid.

Analyse knelpunten en mogelijke politieke accenten

De huidige stand van zaken van het jeugdbeleid op de verschillende domeinen is in kaart gebracht. Op basis van een analyse is geconstateerd dat een aantal knelpunten bestaan in het jeugd- en jongerenbeleid. Deze betreffen (onderdelen van) de volgende domeinen:

- Ontspanning en vrije tijd
- Lichaam en Geest
- Openbare orde en veiligheid
- Leren en ontwikkelen

Beleidskader 2009-2013

Op basis van de analyse van de knelpunten en de maatschappelijke oriëntatie kiest de raad van de gemeente Wijchen voor de volgende beleidskaders in haar jeugdbeleid 2009-2013.

Ontspanning en vrije tijd

De gemeente Wijchen kiest in haar jeugdbeleid voor een impuls aan het ontplooiingsaanbod voor jongeren, door zich primair te richten op het bereiken van brede groepen jongeren; een impuls te geven aan een wijkgericht activiteitenaanbod voor jongeren van 12-16 jaar, waarbij zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van algemene voorzieningen zoals scholen, wijkgebouwen, sportvoorzieningen en JOP's in de buitenruimte; een diversiteit aan activiteiten te laten ondernemen door bestaande én nieuwe aanbieders; de jongerenraad te ondersteunen bij de communicatie naar de gemeente én de achterban.

Lichaam en Geest

De gemeente Wijchen kiest voor een sluitende aanpak in de jeugdketen door middel van de inrichting van een Centrum Jeugd en Gezin (CJG). De gemeente voert hierbij de regie en stelt de volgende centrale kaders: integrale samenwerking en ontschotting; hoogwaardige doorverwijzing vanuit de front-office CJG en een breed scala aan participerende partijen.

Openbare orde en veiligheid

De gemeente Wijchen kiest voor een repressieve aanpak bij de aanpak van overlast door de (kleine) groep jongeren, die overlast geven en crimineel gedrag vertonen.

Leren en ontwikkelen

De gemeente Wijchen kiest voor een actieve en vroegtijdige probleemsignalering bij specifieke doelgroepen van kwetsbare jongeren, waarbij primair wordt uitgegaan van de inzet van (bestaande) zorgketens zoals de zorgadviesteams en CJG én aansluiting met het preventief ontplooiingsaanbod.

1. Inleiding

De aanleiding voor het opstellen van deze notitie zijn de resultaten van het “Onderzoek jongerenbeleid 2002-2006”, dat in 2007 in opdracht van de rekenkamercommissie is uitgevoerd en gepresenteerd. Eén van de aanbevelingen van het rapport van de rekenkamercommissie over het jeugd- en jongerenbeleid van de gemeente Wijchen betreft het opstellen van een integraal beleidskader voor het Jeugd- en Jongerenbeleid in de gemeente.

Na de bespreking van het rapport van de rekenkamercommissie over het Jeugd- en Jongerenbeleid in Wijchen heeft de gemeenteraad zich beraden op deze kaderstellende rol. Toch vormen de resultaten van het rekenkameronderzoek niet de enige aanleiding om tot een herijking van het jeugd- en jongerenbeleid in Wijchen over te gaan. In de afgelopen jaren is zowel op landelijk als op lokaal niveau de constatering gedaan dat er in toenemende mate sprake is van uitval van jongeren in de maatschappij (school, werk, gezin). De lokale overheid heeft een taak om in samenspraak met meerdere actoren binnen de lokale samenleving gericht beleid te formuleren om deze uitval te verminderen dan wel te voorkomen. Op dit moment constateren wij dat deze problematiek – ook in Wijchen – nog te zeer versnipperd wordt benaderd. In voorliggende notitie geven wij informatie over de stand van zaken van het landelijk beleid, de wettelijke kaders, de lokale stand van zaken en de kaders voor toekomstig gemeentelijk beleid.

De notitie hebben wij als volgt opgebouwd. We starten met een uitvoerige beschrijving van de reikwijdte van het jeugd- en jongerenbeleid. Daarna geven wij u inzicht in het wettelijk kader en de recente landelijke ontwikkelingen. Vervolgens schetsen wij het bestaande gemeentelijke kader tot en met maart 2008 (welke speerpunten/uitgangspunten heeft u al benoemd?), waarna via een uiteenzetting over de mogelijke regierollen die de gemeente kan innemen, een overzicht wordt gegeven van de bestaande activiteiten op de verschillende terreinen binnen het jeugd- en jongerenbeleid in Wijchen. In hoofdstuk 7 zijn de belangrijkste knelpunten genoemd. Wij sluiten af met de keuzes die de raad heeft gemaakt naar aanleiding van de maatschappelijke oriëntatie die zij in het najaar van 2008 heeft uitgevoerd en de resultaten van de meningsvormende discussie binnen de raad.

2. De reikwijdte van het jeugd- en jongerenbeleid

Integraal jeugd- en jongerenbeleid kent een grote reikwijdte en een aanzienlijke mate van complexiteit. Om die reden vraagt het ontwikkelen van integraal jeugdbeleid om een brede scope. Er zullen verbindende schakels gelegd moeten worden tussen het beleidsterrein jeugd- en jongerenbeleid en andere beleidsterreinen. Dit moet leiden tot het creëren van een intern en extern netwerk waarbinnen het jeugd- en jongerenbeleid zich kan ontwikkelen. De gemeente zal hierin als regisseur moeten optreden. Daarnaast wordt binnen het jeugd- en jongerenbeleid vaak geredeneerd vanuit de ketenbenadering. De ketenbenadering is gebaseerd op de gedachte dat jongeren tijdens hun levensloop van 0 tot 25 jaar een aantal belangrijke momenten tegenkomen. Een analyse van die momenten geeft aan wat er verkeerd kan gaan en geeft bovendien aan op welke momenten gerichte hulp en ondersteuning nodig kan zijn, maar ook wanneer de jongere van de ene naar de andere institutie overgaat. Bijvoorbeeld de overgang thuis naar school en van school naar werk. Het is de taak van de overheid, c.q. de gemeente, om erop te letten, dat deze schakels goed op elkaar aansluiten. Het is daarbij essentieel, dat er een goede ‘matching’ is van problemen en verantwoordelijke instanties. De gemeente houdt de schakel in beweging. De gemeente kan met adequaat ontwikkeld integraal jeugdbeleid deze schakel een meer soepele beweging laten maken en daarmee haar regierol verbeteren. Daarbij is het eveneens belangrijk om het jeugd- en jongerenbeleid niet uitsluitend vanuit het negativisme (overlast) te benaderen, maar zeer zeker ook vanuit andere invalshoeken.

De visie van de gemeente zou naar onze mening eigenlijk veelzijdig moeten zijn waarbij vijf punten direct in het oog springen:

1. Beleid moet worden gemaakt met de doelgroep, de opvoeders en de instellingen;
2. Beleid moet in de eerste plaats worden ontwikkeld vanuit een positieve gedachte (preventie, versterking algemene voorzieningen en activiteiten) en niet uitsluitend zijn gebaseerd op problemen (negativisme, bijvoorbeeld de overlastproblematiek);
3. Beleid moet inspelen op situaties waarin jeugdigen extra risico's lopen (preventie in algemene zin). Niet wachten tot problemen ontstaan;
4. Er gezamenlijk voor zorgdragen, dat instellingen een samenhangend aanbod realiseren, dat een adequaat antwoord geeft op vragen van jeugdigen en hun ouders (aansluiting behoefte, vraag en aanbod);
5. Het opzetten van vernieuwende projecten moet in onderling overleg worden ingezet ter versterking van het structurele aanbod (meerwaarde van projecten benadrukken, projecten zijn geen doel op zich, moeten passen in het "totale plaatje").

Dit alles leidt tot het formuleren van de volgende centrale doelstelling voor het integraal jeugd- en jongerenbeleid, namelijk ***het bieden van een samenhangend netwerk van maatregelen en voorzieningen voor Wijchense jeugdigen en jongeren, dat hen de mogelijkheid moet bieden zich breed te kunnen ontplooiën en te kunnen participeren in de maatschappij.*** Bijzondere aandacht zal hierbij uitgaan naar kwetsbare jeugdigen of jongeren en zij die in achterstandssituaties verkeren of dreigen te raken. Het beleid is daarbij gericht op het verbeteren van hun perspectief.

Zoals eerder aangegeven is het belangrijk om het jeugd- en jongerenbeleid vanuit verschillende invalshoeken te benaderen. Hieronder zijn deze invalshoeken of domeinen weergegeven.

1) *Ontspanning en vrije tijd*

- a) Welzijn
  - i) Georganiseerd jeugd- en jongerenwerk (in de wijk en bovenwijken)
  - ii) Ongeorganiseerd jeugd- en jongerenwerk (ambulante op jongerenontmoetingsplekken of in een jongerencentrum)
- b) Cultuur
  - i) Cultuuraanbod voor jongeren
  - ii) Cultuureducatie voor jongeren
- c) Sport
  - i) Aanbod van sportverenigingen
  - ii) Sportstimulering (breedtesportimpuls, BOS-project)

2) *Lichaam en geest*

- a) Gezondheid
  - i) Gezondheidsbevordering
  - ii) Gezondheidsbescherming
  - iii) Ziektepreventie
  - iv) Leefstijl
  - v) Seksualiteit
  - vi) Verslaving
- b) Zorg en hulpverlening
  - i) Jeugdgezondheidszorg
  - ii) Jeugdzorg
  - iii) Opvoedingsondersteuning (informatie- en advies, cursusaanbod, gezinscoach)
  - iv) Realisatie Centrum voor Jeugd en Gezin

- 3) *Werk en inkomen*
  - a) Werkgelegenheid/arbeidsmarkt
  - b) Schuldhulpverlening

- 4) *Openbare orde en veiligheid*
  - a) Overlast, criminaliteit en vandalisme

- 5) *Wonen en woonomgeving*
  - a) Volkshuisvesting
    - i) Jongerenhuisvesting
  - b) Ruimte
    - i) Speelvoorzieningen
    - ii) Jongerenontmoetingsplekken (Jop's)
    - iii) Positionering van jongeren in hun woonomgeving (relatie jongeren en hun buurt/wijk)

- 6) *Leren en ontwikkelen*
  - a) Aanbod voorzieningen
    - i) Peuterspeelzaalwerk en kinderopvang (inclusief buitenschoolse opvang)
    - ii) Primair en voortgezet onderwijs
    - iii) Brede school-ontwikkelingen
    - iv) Bewegingsonderwijs
  - b) Leerplicht en RMC
    - i) Voortijdig schoolverlaten (uitval)
    - ii) Schoolverzuim
  - c) School en hulp
    - i) Voor- en vroegsschoolse educatie (VVE)
    - ii) Meerkansenbeleid
    - iii) Schoolmaatschappelijk werk
    - iv) Afstemming onderwijs-jeugdzorg

Op pagina 7 is het bovenstaande schematisch weergegeven.

Naast het denken in domeinen bij de ontwikkeling van het integraal jeugd- en jongerenbeleid is het daarnaast van belang om onderscheid te maken in de vier levensfasen van de doelgroep jongeren. Het integraal jeugd- en jongerenbeleid moet immers mede gericht zijn op het creëren van randvoorwaarden voor een goede aansluiting in de keten van voorzieningen, die hun aanbod afstemmen op deze vier levensfasen.

De fase van 0 tot 4 jaar is de (voorschoolse) periode waarin kinderen de basis aanleren van communicatieve, motorische en emotionele vaardigheden, die zij in hun verdere leven nodig hebben. Hierbij moeten we denken aan de sociale en cognitieve ontwikkeling. De primaire omgeving, vooral de ouder(s), speelt in deze fase een wezenlijke rol. Opgroeien vindt veelal plaats in een veilige omgeving waar het kind kan spelen en zich ontwikkelen. Organisaties die in deze fase veelal een rol spelen zijn de jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau), de peuterspeelzaal en de kinderopvang.

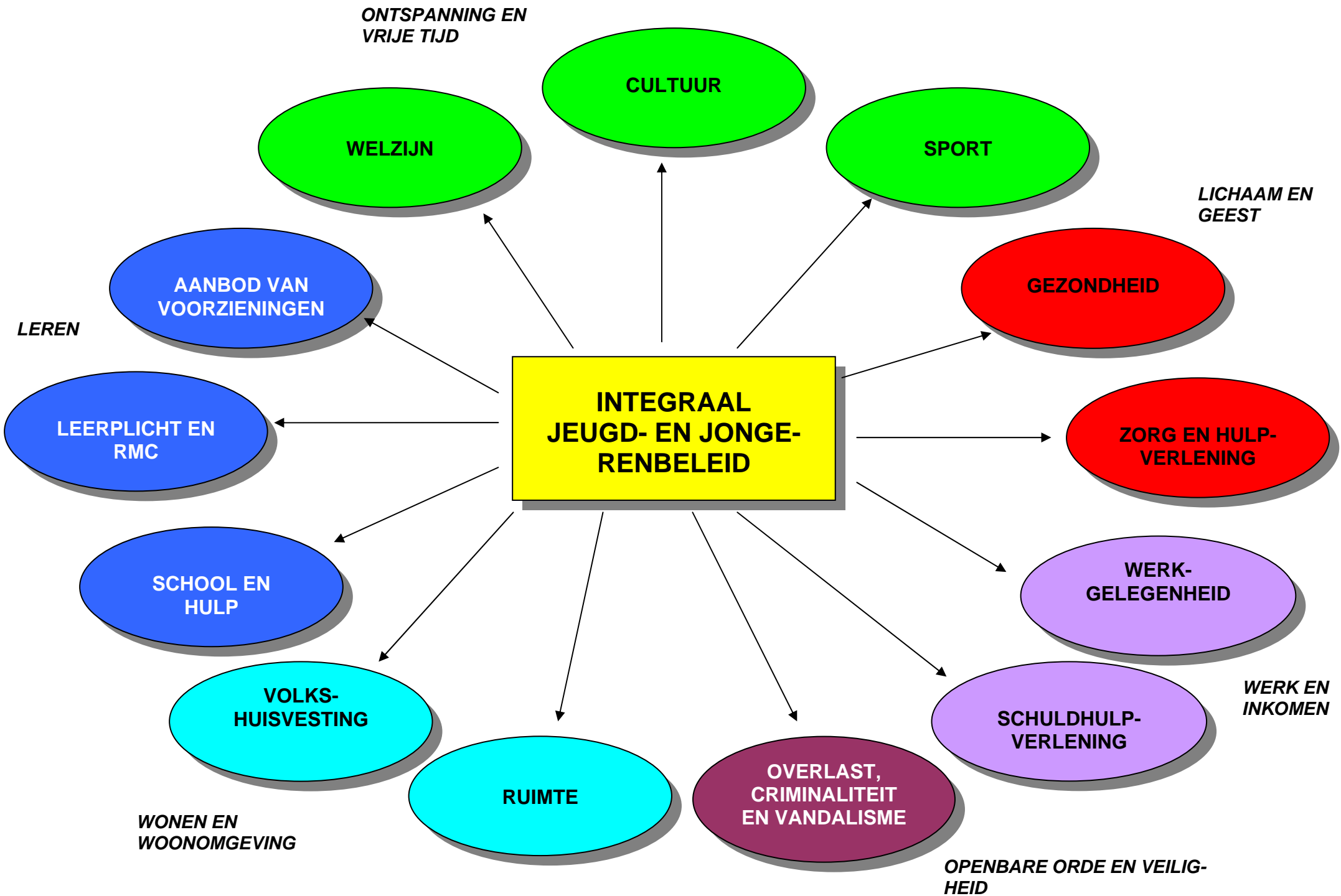
In de fase 4 tot 12 jaar, de basisschoolperiode, ontwikkelen kinderen de sociale, cognitieve (kennis), communicatieve, motorische en emotionele vaardigheden. Het leren om eigen verantwoordelijkheid te dragen en meer zelfstandigheid te tonen, staat hierbij centraal. Het kind begeeft zich meer buiten de vertrouwde omgeving door lekker buiten te spelen, naar verenigingen te gaan of met vriendjes te spelen. Het is belangrijk dat de omgeving meewerkt, zodat er evenwichtig kan worden opgegroeid. Soms is het nodig om de jeugdige (of ouders) hierbij te ondersteunen. Diverse organisaties zijn hiervoor aanwezig, zoals het onderwijs (de scholen), de jeugdgezondheidszorg, schoolbegeleidingsdienst, schoollogopedie of het algemeen maatschappelijk werk.

De fase van 12 tot 18 jaar, de periode van het voortgezet onderwijs, betreft het verder ontwikkelen naar volwassenheid. Leeftijdsgenoten worden belangrijker en ouders in het algemeen minder. In deze periode is er de overstap naar een andere school. Jongeren verkeren op meer plekken. Andere voorzieningen buiten de wijk of het dorp komen in beeld, bijvoorbeeld uitgaan in omringende plaatsen. Dit heeft vaak een grote impact op jongeren. Al dan niet onder invloed van leeftijdsgenoten wordt risicogedrag spannend of stoer gevonden. Denk hierbij aan alcoholgebruik, drugsgebruik of vandalisme. Vervoer wordt belangrijker. Vrijtijdsbesteding door sport, cultuur, internetten, rondhangen of uitgaan vormt ook een wezenlijk onderdeel in het leven van de tiener. Dit meestal naast een bijbaan om de nodige extra euro's te besteden te hebben.

De fase van 18 tot 25 jaar, de jongvolwassenen, borduurt verder op de vorige fase. De ontwikkeling naar meer zelfstandigheid, volwassenheid staat centraal. Doorstroming naar vervolgonderwijs of werk is aan de orde, hoewel niet iedereen met voldoende opleiding (de startkwalificatie) de school verlaat. Voortijdig schoolverlaten is een nadrukkelijk aandachtspunt, vaak ook een signaal dat er meer aan de hand is. Het is ook de periode dat een aantal jongeren op zichzelf gaat wonen of samen gaat wonen.

Inzicht in de verschillende domeinen en levensfasen is uiteindelijk relevant voor het specificeren van de doelstelling van het jeugd- en jongerenbeleid. Hoe ruim of juist beperkt formuleren we ons beleid?

De ontwikkeling van het integraal jeugd- en jongerenbeleid heeft binnen de gemeente Wijchen in de afgelopen jaren op de verschillende onderdelen niet stilgestaan. Voorbeelden hiervan zijn de realisatie van de opvoedingswinkel, de intensivering van de uitvoering van de Leerplichtwet, aandacht voor sport (meer bewegen) in het onderwijs, de ontwikkeling van speelvoorzieningen en jop's, de oprichting van het team signalering en verwijzing 0-4 jarigen en de deelname van Bureau Jeugdzorg aan de teams School en Hulp. De resultaten zijn o.a. dat problematieken bij kinderen sneller in beeld komen en er vervolgens op korte termijn (zo mogelijk laagdrempelige) hulp wordt geboden.

Belangrijke vragen hierbij die hieraan ten grondslag liggen zijn: Wat kunnen de gemeente en de betrokken organisaties verbeteren? Welke aanvullende beleidskeuzen moet gemeente Wijchen maken om ervoor te zorgen dat de problemen worden voorkomen of in een vroeger stadium worden aangepakt?

Om hier een goed antwoord op te kunnen geven, schetsen wij u hieronder het landelijk kader en de verantwoordelijkheden van de gemeente in het preventief jeugdbeleid. Daarna geven wij u een stand van zaken van het preventieve jeugdbeleid in Wijchen.

3. Rijksbeleid

In dit hoofdstuk geven wij u een overzicht van het wettelijk kader en de landelijke ontwikkelingen.

Wettelijk kader

De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het preventieve jeugdbeleid is gebaseerd op een aantal wetten:

1. Wet Maatschappelijke Ondersteuning (waarin de Welzijnswet per 1 januari 2007 is opgegaan): In de WMO is de gemeente verantwoordelijk voor het algemene jeugdbeleid en het preventieve jeugdbeleid. Dit komt tot uitdrukking in prestatieveld 2, inhoudende op *preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden*. Prestatieveld 2 heeft betrekking op de in een gemeente wonende jeugdigen – en in voorkomende gevallen hun ouders – bij wie sprake is van een verhoogd risico als het gaat om ontwikkelingsachterstand of uitval zoals schooluitval of criminaliteit, maar voor wie zorg op grond van de Wet op de jeugdzorg niet nodig is dan wel voorkomen kan worden. Dit beleidsterrein geldt als aanvulling op in andere wetgeving, zoals de WCPV en de Leerplichtwet, vastgelegde taken. Binnen het algemene jeugdbeleid is de gemeente verantwoordelijk voor een aantal algemene voorzieningen, zoals speelvoorzieningen, peuterspeelzalen. Ten aanzien van het preventieve jeugdbeleid richt de gemeentelijke verantwoordelijkheid zich op het voorkomen dan wel verminderen van opgroei- en opvoedingsproblemen;
2. Wet op de Jeugdzorg: De wet op de jeugdzorg is per 1 januari 2005 ingegaan. Jeugdzorg is bestemd voor jeugdigen tot 18 jaar met ernstige opgroei- en opvoedproblemen en die niet geholpen kunnen worden via de algemene (lokale) voorzieningen. De belangrijkste uitgangspunten van de Wet op de jeugdzorg zijn het recht op jeugdzorg en een strikte scheiding tussen het vaststellen van de indicatie en het achterliggende zorgaanbod. Bureau Jeugdzorg is het orgaan dat moet bepalen of iemand al dan niet aanspraak kan maken op jeugdzorg en dient onafhankelijk van het achterliggende zorgaanbod te opereren. De provincie is er verantwoordelijk voor dat rechthebbenden hun aanspraak op het achterliggende aanbod van jeugdzorg tot gelding kunnen brengen. De provincie is ook verantwoordelijk voor het instandhouden van het Bureau Jeugdzorg. Op landelijk niveau zijn afspraken gemaakt tussen VWS, Justitie, VNG, IPO en MO-groep over het hulpaanbod dat op lokaal niveau minimaal voor jeugdigen en hun ouders beschikbaar moet zijn. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor een adequaat en slagvaardig jeugdbeleid dat goed

aansluit op de jeugdzorg, om te helpen voorkomen dat problemen bij het opgroeien en opvoeden van jeugdigen ontstaan of onnodig verergeren. Instroom in de jeugdzorg moet zoveel mogelijk worden voorkomen. In de Wet op de Jeugdzorg heeft het rijk vastgesteld dat de gemeente vijf preventieve taken heeft. Deze vijf preventieve taken zijn wettelijk verankerd in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning:

- a. *Informatie*: het gaat hierbij om informatie aan ouders en kinderen over bijvoorbeeld opvoeden en opgroeien en over informatie over het voorzieningenaanbod in de gemeente of de regio;
  - b. *Signalering*: het signaleren van problemen bij jongeren en opvoeders, ook als de betrokkenen die problemen zelf niet goed onderkennen;
  - c. *Toegang en toeleiding tot het hulpaanbod*: het lokale hulpaanbod moet inzichtelijk zijn, zowel voor professionals als voor hulpvragers, zodat zo snel mogelijk hulp geboden kan worden waar nodig;
  - d. *Licht pedagogische hulp*: kortdurende hulp aan gezinnen op momenten dat de opvoeding dreigt te stagneren;
  - e. *Coördinatie van zorg op lokaal niveau*: dit betreft de coördinatie van begeleiding van gezinnen met een meervoudige problematiek, die te maken hebben met diverse instanties en hulpverleners.
3. Wet publieke gezondheid: De Wet publieke gezondheid is de opvolger van de Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid (WCPV) en is op 1 januari 2008 in werking getreden. In deze wet zijn de taken en verantwoordelijkheden van de gemeente ten aanzien van collectieve preventie op het gebied van volksgezondheid vastgelegd. De Wet publieke gezondheid regelt bovendien zaken ten aanzien van de infectieziektebestrijding, nota lokaal gezondheidsbeleid en jeugdgezondheidszorg. Op grond van deze wet heeft de gemeente de verantwoordelijkheid voor de regie, beleidsontwikkeling, uitvoering en financiering van de preventieve jeugdgezondheidszorg. De wet PG regelt ook de digitaliseringplicht voor de jeugdgezondheidszorg.
4. Wet Onderwijsachterstandenbeleid: In de nieuwe Wet Onderwijsachterstandenbeleid, die op 1 augustus 2006 in werking is getreden, zijn de verantwoordelijkheden van scholen, gemeenten en Rijk sterk geherdefinieerd. Scholen worden eerst en vooral verantwoordelijk voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. De tot 1 augustus 2006 geldende praktijk van een GOA-plan¹, OOGO-overleg² en een gemeentelijke regietaak zijn niet langer verplicht. Een deel van het voormalig gemeentelijk GOA-budget, gaat rechtstreeks naar de scholen. Gemeenten ontvangen nog een resterend deel dat dient te worden ingezet voor VVE-beleid³, schakelklassen (een jaar extra ondersteuning voor leerlingen met grote taalachterstanden) en tenminste jaarlijks overleg met schoolbesturen over in ieder geval het voorkomen van etnische segregatie, het bevorderen van integratie, het bestrijden van achterstanden, de doorlopende leerlijn van voorschools naar basisonderwijs, afstemming van de inschrijvings- en toelatingsprocedures en een evenwichtige verdeling van leerlingen met een onderwijsachterstand over scholen. Verder is een beperkt deel van de financiën naar eigen inzicht te besteden. Gemeenten blijven bovendien verantwoordelijk voor de lokale infrastructuur: de afstemming van voorzieningen rond het onderwijs, w.o. het bestrijden van voortijdig schoolverlaten (vgl. operatie Jong en ontwikkelingen rond lokaal jeugdbeleid). De minister heeft er voorts op gewezen dat er binnen Operatie Jong aandacht besteed zal worden aan het investeren in gezinssituaties, de ouderbetrokkenheid en de jeugdketen. Van belang daarbij is de uitwisseling van kennis en ervaring tussen consultatiebureaus en de gemeenten op het punt van signalering van een taalachterstand bij kinderen.

---

¹ GOA-plan = Gemeentelijk Onderwijs Achterstanden-plan

² OOGO = Op Ovreenstemming Gericht Overleg

³ VVE = Voor- en Vroegschoolse Educatie

5. Wet vraagfinanciering schoolbegeleiding: De verantwoordelijkheid van de gemeente met betrekking tot schoolbegeleiding is gewijzigd. Gemeenten zijn niet langer verantwoordelijk voor het instandhouden van een schoolbegeleidingsdienst. Per 1 augustus 2006 is de Wet tot invoering vraagfinanciering schoolbegeleiding in werking getreden. Deze wet houdt in dat het rijksbudget voor schoolbegeleiding voortaan aan de scholen wordt uitgekeerd en niet meer aan de gemeenten. Met ingang van 1 augustus 2006 ontvangen de scholen 50% van het rijksbudget. Per 1 augustus 2008 gaat het volledige rijksbudget naar de scholen. Hiermee vervalt de verplichting van gemeenten om een schoolbegeleidingsdienst in stand te houden. Tot 2010 loopt nog de financiële afbouwregeling met de Stichting Marant. Daarna is de gemeente vrij in haar keuze. Deze stelselwijziging schoolbegeleiding dwingt gemeenten ertoe om inhoudelijke beleidskaders met betrekking tot schoolbegeleiding te gaan bepalen.
6. Leerplichtwet en Regionale Meld- en Coördinatiewet (RMC): Volgens het Wetboek van Strafrecht heeft de overheid tot taak om de leerplicht te handhaven. De overheid heeft tevens de verantwoordelijkheid om schoolverzuim te voorkomen en terug te dringen, zodat kinderen in de leeftijd van 5 tot (en met) 17 jaar ononderbroken onderwijs ontvangen. De leerplichtwet stelt ouders verplicht om ervoor te zorgen dat hun kind als leerling van een school is ingeschreven op de eerste schooldag van de maand volgende op die waarin hij/zij 5 jaar is geworden. Deze verplichting eindigt aan het einde van het schooljaar na afloop waarin de jongere tenminste 12 volledige schooljaren één of meer scholen heeft bezocht of aan het einde van het schooljaar waarin de jongere de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt. Na de volledige leerplicht volgt één jaar gedeeltelijke of partiële leerplicht, dat wil zeggen dat een jongere verplicht is onderwijs te volgen gedurende één of twee dagen per week, afhankelijk van de instelling/school waar de jongere is ingeschreven. Met ingang van het schooljaar 2007-2008 is de partiële leerplicht vervangen door de kwalificatieplicht tot de 18e verjaardag. De kwalificatieplicht geldt voor alle 16-18 jarigen die nog geen startkwalificatie hebben. De bedoeling is dat zoveel mogelijk jongeren gediplomeerd de school verlaten. Daarom bestaat er sinds 2002 de RMC-wet (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie). Dit houdt in dat in principe iedere jongere een startkwalificatie voor de arbeidsmarkt moet halen op minimaal het niveau van een HAVO-, VWO- of MBO-niveau 2-diploma.
7. Wet op de Kinderopvang: Op 1 januari 2005 is de wet op de kinderopvang ingevoerd. Dit had tot gevolg dat de subsidierelatie tussen de gemeente en kinderopvanginstellingen voor een belangrijk deel is komen te vervallen. Ouders worden de centrale partij en krijgen via de belastingdienst een financiële vergoeding (naar draagkracht) voor de opvang van hun kinderen. De kinderopvangorganisatie is verantwoordelijk voor het leveren van verantwoorde kinderopvang. De gemeente heeft nog slechts drie wettelijke taken:
  - a. De gemeente moet een register inrichten en daarin alle kinderopvangorganisaties die zich aanmelden, inschrijven;
  - b. De gemeente verstrekt een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang voor in de wet omschreven doelgroepen. De gemeente gaat het ontbrekende werkgeversdeel financieren voor ouders met een uitkering die een reïntegratietraject volgen, herintreders, nieuwkomers en in de toekomst ook oudkomers die een verplicht inburgeringstraject volgen, ouders die studie/opleiding en zorg combineren en huishoudens met een sociaal medische indicatie.
  - c. De gemeente houdt toezicht op kwaliteit en heeft een handhavingplicht. De gemeente moet ingrijpen als uit inspectierapportages van de toezichthouders (GGD) blijkt dat niet of onvoldoende wordt voldaan aan de landelijke kwaliteitseisen.Uit het vorenstaande blijkt dat kinderopvang en buitenschoolse opvang per 1 januari 2005 géén kerntaak van de gemeente (meer) is. Voor de peuterspeelzalen blijft de gemeente een eigen verantwoordelijkheid houden.

8. Wettelijke verantwoordelijkheid voor Tussenschoolse Opvang (TSO) bij schoolbesturen: Eén op de 3 kinderen blijft tussen de middag over op de basisschool. Vanaf 1 januari 2005 is het Ministerie van Onderwijs Cultuur en Wetenschappen (OCW) verantwoordelijk voor het beleid van de tussenschoolse opvang. Vanaf 1 augustus 2006 zijn de schoolbesturen formeel verantwoordelijk voor het overblijven oftewel de tussenschoolse opvang. In overleg met de schoolbesturen bepalen de ouders dan de wijze waarop het overblijven georganiseerd wordt. Het Ministerie van OCW heeft aangegeven dat de subsidieregelingen voor de scholing van overblijfmedewerkers de komende jaren worden voortgezet.

Landelijke ontwikkelingen

Naast een wettelijk kader heeft het rijk ook beleid ontwikkeld, dat niet direct is verankerd in wetgeving. Hieronder hebben wij dit overzichtelijk weergegeven:

1. Jeugd en Gezin: Het vorige kabinet wilde met de Operatie Jong het jeugdbeleid versterken en ontkokeren. Het project is in 2004 van start gegaan. Eind 2006 zijn de resultaten en adviezen bekendgemaakt. Het kind en diens levensloop staan hierin centraal, niet de instanties. Een groot deel van de aanbevelingen uit dit traject zijn door het huidige kabinet overgenomen. Een paar thema's zijn de volgende: zorg in en om de school, bestrijden schooluitval, de ontwikkeling van een Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) waar ouders en jeugdigen met vragen over opvoeding en zorg terecht kunnen, en voldoende ruimte voor de jeugd om te spelen en elkaar te ontmoeten.

Het vorige kabinet had al besloten structureel extra middelen ter beschikking te stellen aan gemeenten voor opvoedingsondersteuning en gezinshulpverlening (extra middelen preventief jeugdbeleid). De meeste kinderen groeien op in een gezin. Daar ligt de basis voor het ontwikkelen van kinderen tot volwaardige deelnemers in de maatschappij. In 85% van de gezinnen gaat het goed, de meeste kinderen zijn tevreden met de thuissituatie. Het is belangrijk dat het in deze gezinnen goed blijft gaan. De combinatie van werk en gezin, de opvoeding vindt gefragmenteerder plaats doordat kinderen ook veel tijd elders doorbrengen (in kinderopvang, verenigingen en clubs), toename van echtscheidingen en eenoudergezinnen en ook het aantal gezinnen met geldzorgen is toegenomen. Deze ontwikkelingen zorgen ervoor dat de opvoeding van kinderen er niet makkelijker op wordt. Daarom voert het rijk een actief beleid op het gebied van opvoedingsondersteuning.

Ook het huidige kabinet hecht daarom groot belang aan het kind binnen het gezin. De regering wil in dit kader dat elke gemeente een Centrum voor Jeugd en Gezin krijgt waar zoveel mogelijk medische, sociale en educatieve ondersteuning voor ouders/verzorgers en de kinderen wordt georganiseerd. Te denken valt in ieder geval aan de jeugdgezondheidszorg en opvoedingsondersteuning als functies in het centrum. Bureau Jeugdzorg is een belangrijke partner, omdat stroomlijning van de jeugdzorgketen belangrijk is. Via een Brede Doeluitkering zullen gemeenten – weliswaar beperkt – extra middelen voor de ontwikkeling van deze Centra voor Jeugd en Gezin ontvangen. Momenteel wordt in Wijchen gewerkt aan de realisatie van een CJG (= speerpunt programmabegroting 2008).

2. Brede Scholen: Het nieuwe kabinet hecht grote waarde aan de ontwikkeling van brede scholen met als doel de combinatie van onderwijs, sport, cultuur en buitenschoolse opvang te bevorderen. Het rijk wil gemeenten stimuleren brede scholen verder te ontwikkelen via onder meer het bundelen van bestaande geldstromen. In Wijchen zijn op dit moment acht brede scholen in ontwikkeling (o.a. Bergharen, Wijchen-Noord, Woezik, Kerkeveld en Wijchen-Zuid). Momenteel is veel aandacht voor de verdere ontwikkeling van het brede schoolconcept (= speerpunt programmabegroting 2008).
3. Voortijdig schoolverlaten: Een ander speerpunt van het rijksbeleid is het voorkomen en verminderen van schooluitval. Uitval van jongeren is een breed maatschappelijk pro-

bleem waarvan schooluitval een belangrijk onderdeel is. Zo blijkt dat het behalen van een startkwalificatie de kansen op de arbeidsmarkt vergroot. Schooluitval en werkloosheid kunnen diverse oorzaken hebben. Het ministerie van OCW heeft Rebel Group de opdracht gegeven een analyse te maken van de oorzaken van schooluitval. Het resultaat hiervan geeft aan dat de oorzaak niet is terug te brengen tot één of twee sterk verklarende factoren en dat zelden één gebeurtenis de oorzaak is van uitval maar meestal een keten van gebeurtenissen, die soms al heel vroeg in de leerloopbaan begint. Met de meeste kinderen gaat het goed, maar sommige kinderen krijgen te maken met ernstige problemen, zoals taalproblemen, leerstoornissen en/of gedragsstoornissen of problemen in het gezin. Als kinderen niet (vroeg) genoeg geholpen worden om deze obstakels te overwinnen kan dat op den duur leiden tot uitval in de maatschappij (werkloosheid, criminaliteit, vereenzaming).

Omdat schooluitval veel verschillende oorzaken kan hebben en er vaak sprake is van een combinatie van factoren wordt schooluitval kabinetsbreed aangepakt (o.a. vanuit Operatie Jong). Het rijk richt zich in zijn beleidsplan "Aanval op de Uitval" niet alleen op het bestrijden van uitval, maar wordt begonnen bij de bron, met de preventie van schooluitval. Het gaat op de eerste plaats om de volgende maatregelen:

- a. Het probleem aanpakken bij de bron: o.a. meer middelen voor Voor- en Vroegschoolse educatie en schakelklassen voor nt2-onderwijs⁴ en bevorderen inzet zorgadvies-teams rond de school;
- b. Overgangen in leerloopbaan van kinderen zo soepel mogelijk maken: aansluiting VMBO naar MBO;
- c. De leerplicht goed te handhaven en te verlengen tot 18 jaar (sinds 1 augustus 2007);
- d. De (werk-) praktijk te erkennen als leermeester, o.a. door bevorderen van stageplaatsen.

4. Gemeentelijke kaders

Het integraal jeugd- en jongerenbeleid strekt zich uit over diverse beleidsterreinen/sectoren, zoals eerder schematisch is weergegeven. Dwars door al die beleidsterreinen/sectoren heen neemt de gemeente een specifieke plaats in als overheidslaag die verantwoordelijk is voor het lokaal preventief jeugdbeleid.

De actuele gemeentelijke kaders vinden we terug in:

1. De programmabegroting van de raad:
  - a. Programma Wonen en Leefbaarheid (= programma 2),
    - i) Jongerenproblematiek: Vanaf 2007 wordt onder de gemeentelijke regie met ketenpartners invulling gegeven aan de feitelijke uitvoering van de ontwikkelde aanpak binnen het district Tweestromenland vertaald naar de lokale situatie. Deze aanpak is binnen de gemeente Wijchen gericht op drie typen jeugdgroepen, namelijk hinderlijk, overlastgevend en crimineel en richt zich op overlastplekken.
    - ii) Uitvoering speel- en ontmoetingsbeleid.
  - b) Programma onderwijs en ontplooiing (= programma 4)
    - i) Realisatie Kulturhus "De Zandloper" te Bergharen;
    - ii) Verspreiding brede schoolconcept.
    - iii) Realisatie sportpark Woezik (permanente huisvesting voor de basisschool Paschalis, realisatie buitenschoolse opvang, realisatie clubgebouw voor sportclub Woezik, realisatie voldoende sportzaalcapaciteit in Woezik met name voor schoolgymnastiek, turnsport en schietsport en realisatie van voldoende voetbalvelden en tennisbanen)
    - iv) Ontwikkeling basisbibliotheek.
    - v) Realisatie campuscomplex aan de Oosterweg.

---

⁴ Onderwijs aan vluchtelingen, nieuwkomers en toekomstige gezinsherenigers

- vi) Stimulering breedtesport.
- vii) Ontwikkeling van een integrale ketenaanpak in het preventieve jeugd beleid om (school-) uitval te voorkomen.
- viii) Buurtopbouwwerk
- ix) Bevorderen en structureren jongerenparticipatie.
- x) Vergroting ontwikkelingskansen van kinderen.
- c) Programma ondersteuning en zorg (= programma 5)
  - i) Implementatie Wet maatschappelijke ondersteuning fase 2. het opstellen en het uitvoeren van het Vierjarenbeleidsplan 2008-2011.
  - ii) Uitvoering nota lokaal gezondheidsbeleid 2008-2012.
  - iii) Opvoedingswinkel omvormen tot Centrum voor Jeugd en Gezin: In het najaar 2007 is gestart met het proces tot realisatie van een Centrum voor Jeugd en Gezin in Wijchen, waarbij wij onderzoeken of de functie van de opvoedingswinkel vorm kan worden gegeven in dit Centrum voor Jeugd en Gezin. De deelnemende instellingen in de Opvoedingswinkel willen onder regie van de gemeente de mogelijkheid van samenwerking in een Centrum voor Jeugd en Gezin onderzoeken, waarin de Opvoedingswinkel een plaats zou kunnen krijgen.
  - iv) Wettelijke invoering Elektronisch Kinddossier
  - v) Maatschappelijke stage
- 2. Het coalitieakkoord 2006-2010: De speerpunten van het coalitieakkoord 2006-2010 zijn al verwerkt in de actiepunten van de raad in de programmabegroting 2008. Echter, hieronder zijn de speerpunten in dit coalitieakkoord, die relatie vertonen met het integraal jeugd- en jongerenbeleid nog eens samengevat weergegeven.
  - a. Onderwijs en ontplooiing: verspreiding brede schoolconcept, terugdringen uitval jongeren (inclusief schooluitval), realiseren nieuwe binnensportvoorzieningen, ondersteunen van realisatie buitensportvoorzieningen uitsluitend op basis van harde noodzaak en stimulering breedtesport.
  - b. Ondersteuning en zorg: implementatie WMO en het opstellen van een beleidsnota gezondheidszorg.
- 3. Recente nota's op diverse beleidsterreinen (nota gezondheidsbeleid, nota speelvoorzieningen, WMO-beleidsplan 2008-2012, notitie kinderopvang en peuterspeelzalen, etc.);
- 4. Specifieke raadsvoorstellen, die direct betrekking op het jeugd- en jongerenbeleid of indirect hiermee verwant zijn.

5. De gemeentelijke regierol

De gemeente heeft de regierol in het (preventief) jeugd- en jongerenbeleid temidden van alle partijen die op lokaal en regionaal niveau een uitvoerende taak hebben op lokaal en regionaal niveau. In de regierol zijn een zestal activiteiten te onderscheiden:

1. *Stimuleren*: De gemeente stelt zich actief op temidden van haar partners op het terrein van het jeugd- en onderwijsbeleid.
2. *Situëren*: De gemeente is op de hoogte van de sterke en zwakke kanten in het netwerk/beleid binnen het onderwijs- en jeugdbeleid en van de bestaande initiatieven hierbinnen.
3. *Steun creëren*: De gemeente betreft andere partijen bij haar initiatieven en creëert op deze manier draagvlak. In samenwerking met de partners binnen de sector worden doelen geformuleerd.
4. *Structureren*: De gemeente vormt, onderhoudt en verandert het netwerk voor zover zij hiertoe de bevoegdheden heeft.
5. *Sturen*: De gemeente geeft richting aan de samenwerking.
6. *Signaleren*: De gemeente herkent trends (toekomstige ontwikkelingen) en vertaalt deze

in concreet beleid.

Hierbij realiseren wij ons dat het op ons nemen van de regierol zo langzamerhand een echte "open deur" is geworden. Belangrijk is om bij alle (nieuwe) actiepunten binnen het integraal jeugd- en jongerenbeleid aan te geven op welke wijze wij als gemeente regisseur willen zijn:

- 1) ***Uitvoeringsgerichte regisseur:*** Het rijk schrijft de doelstellingen en prestaties voor. De sturende rol van het rijk werkt door via de gemeente naar de lokale belanghebbenden.
- 2) ***Beheersingsgerichte regisseur:*** De gemeente bepaalt in grote mate zelf de probleemdefinitie, doelbepaling, middelenkeuze en tijdsfasering.
- 3) ***Visionaire regisseur:*** Als de gemeente visionair regisseur wil zijn dan ontwikkelt zij haar visie in nauwe afstemming met lokale partners, waarbij de wederzijdse afhankelijkheid tussen de externe actoren en de gemeente en ook tussen de actoren onderling benadrukt wordt.
- 4) ***Faciliterende regisseur:*** Als de gemeente faciliterend regisseur wil zijn dan zorgt de gemeente voor en onderhoudt zij een communicatieve infrastructuur waarlangs lokale actoren elkaar gemakkelijk kunnen vinden. De gemeente heeft voornamelijk een samenbindende functie.

In het kader van het integraal jeugd- en jongerenbeleid willen en moeten wij veel tot stand brengen in samenspraak en samenwerking met de jongeren, de ouders/opvoeders, de professionele instellingen, de verenigingen en andere belanghebbenden (bijvoorbeeld bewoners van wijken waarin veel jongeren wonen). De wijze waarop de gemeente hierin haar rol van regisseur oppakt kan telkens een andere zijn. Kortom, het is belangrijk om ons bij de ontwikkeling en uitvoering van het nieuwe jeugd- en jongerenbeleid te realiseren welke positie wij moeten of wensen in te nemen.

In Wijchen voert de gemeente overleg over de gezamenlijke thema's in het Algemeen Schoolbesturenoverleg en de stuurgroep jeugdbeleid. In het Algemeen Schoolbesturenoverleg maken gemeenten en schoolbesturen afspraken over de te behalen resultaten en over afbakening van verantwoordelijkheden. Overeenstemming over visie, doelstellingen, beleidsinstrumenten en afstemming vindt plaats in de stuurgroep jeugdbeleid.

De Provincie Gelderland en de gemeenten in de regio Nijmegen hebben in 2005 voor het eerst via een convenant afspraken gemaakt over de aansluiting jeugdbeleid-jeugdzorg. Doelstelling is een goede afstemming tussen het preventieve beleid van de gemeenten en de jeugdzorg te bewerkstelligen. Een van de concrete voorbeelden uit dit convenant is de afspraak dat de gemeente investeert in zorgteams rond de school (middels subsidie aan lokale instellingen) en de Provincie ervoor zorgt dat Bureau Jeugdzorg deelneemt aan deze zorgadviesteams zodat snelle doorverwijzing naar Bureau Jeugdzorg kan plaatsvinden. Jaarlijks bespreken provincie en regiogemeenten of bijstelling van het convenant gewenst is.

6. Ontwikkelingen jeugd- en jongerenbeleid in Wijchen

In 1999 is de meest recente notitie integraal jeugdbeleid door de gemeenteraad van Wijchen vastgesteld. Daarna zijn verschillende deelbeleidsnotities vastgesteld door de gemeenteraad. In dit hoofdstuk geven wij een uitgebreid overzicht van de diverse beleidsinitiatieven. De meetdatum is maart 2008. Bij elke activiteit staat een toelichting met de activiteiten, de stand van zaken, een financiële paragraaf en de uitvoerende organisatie. De activiteiten zijn ingedeeld per domein zoals die in het schema in hoofdstuk is weergegeven.

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
Ontspanning en vrije tijd					
<p><i>Jongerenparticipatie (jongerenraad)</i></p> <p><u>Doelstelling</u> is jongeren betrekken bij de samenleving en adviesrecht geven aan de gemeenteraad.</p> <p><u>Visie:</u> Jongeren hebben eigen belangen, wensen en behoeften op uiteenlopende terreinen. Door jongeren te laten deelnemen aan besluitvorming worden deze rechten erkend. Daarbij komt dat jongeren van nu straks de samenleving zullen vormgeven. Daarom is het een goede zaak dat jongeren al vroeg leren dat meedenken met de gemeente leuk is en ook effect kan hebben.</p> <p>N.B. Omdat jongerenparticipatie in de vorm van deelname aan de jongerenraad op vrijwillige basis gebeurt en de vrije tijd van jongeren, is dit onderwerp onder de noemer "ontspanning en vrije tijd" geplaatst.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De jongerenraad is in februari 2006 geïnstalleerd. • De jongerenraad heeft een eigen website. • 1 x per jaar organiseert de jongerenraad een grote activiteit voor alle jongeren. • De jongerenraad brengt ongevraagd en gevraagd advies uit aan college en raad. 	2006	<p>De jongerenraad is in maart 2007 positief geëvalueerd. De gemeenteraad heeft besloten dit initiatief te continueren.</p> <p>Aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De jongerenraad gaat het contact met de achterban versterken; • De gemeente gaat actiever om advies vragen bij de jongerenraad • De gemeente monitort bekendheid en draagvlak van jongerenraad onder jongeren. 	Budget € 4.750	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente • SKW • Voortgezet onderwijs
<p><i>Bovenwijks jongerencentrum (vanaf 15 jaar):</i></p> <p><u>Doelstelling</u> is het bieden van activiteiten voor een brede doelgroep met participatie van jongeren.</p> <p><u>Visie:</u> Jongerenparticipatie en voorkomen van opgroei problemen.</p>	<p>Vier dagdelen open voor jongeren 16 tot 23 jaar. Aanbod: recreatie, educatie, muziekavonden, cursussen.</p>		<p>Gemeente wil het beheer en begeleiding van het jongerencentrum in een hand te houden (bij het SKW). Versterking beheer en toezicht, ook op het buitenterrein, is noodzakelijk.</p>	€ 181.000,-- inclusief € 50.000,-- huurkosten.	SKW
<p><i>Jongerenwerk op straat:</i></p> <p><u>Doelstelling</u> is het realiseren van een prettige woon- en leefomgeving voor</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De ambulante jongerenwerker bezoekt groepen van jongeren op straat. De jongerenwerker houdt contact met de jongeren en verwijst 		<p>De jongerenwerker is er voor begeleiding van groepen jongeren. Individuele hulpverlening is niet de taak voor SKW. De vraag hiernaar</p>	In begroting SKW	SKW

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
<p>jongeren en het verminderen van overlast veroorzaakt door groepen jongeren op straat.</p> <p><u>Visie:</u> Jongeren ontmoeten elkaar graag op straat, dat hoort bij de jongerencultuur. Begeleiding van groepen jongeren vinden we belangrijk om hen te activeren en uitval te voorkomen.</p>	<p>hen door naar activiteiten of een eventueel andere plek waar ze beter kunnen staan. Hij/zij maakt hen bewust van hun verantwoordelijkheden. De jongerenwerker is een verbindende factor tussen gemeente en jongeren. Hij/zij heeft een signalerende functie naar de gemeente en andere instellingen.</p> <ul style="list-style-type: none"> De mobiele jop staat drie avonden per week in Wijchen. Deze bus wordt goed bezocht door jongeren. De bus heeft op deze plaatsen gezorgd voor vermindering van de overlast. 		<p>is er wel. Gemeente wil samen met SKW en politie bezien welk aanbod voor Wijchen passend is. De raad heeft in 2007 besloten het project de mobiele jop te continueren.</p>		
<p><i>BOS-Impuls:</i></p> <p>Doelstellingen van de BOS-Impuls sluiten goed aan bij het gemeentelijk sportstimulerings- en jeugdbeleid. De BOS-Impuls biedt daarom de gemeente mogelijkheden om met een geringere inzet van eigen middelen een ruim activiteitenprogramma aan te bieden.</p> <p>Door het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport is de tijdelijke stimuleringsregeling Buurt, Onderwijs en Sport in het leven geroepen. De BOS-Impuls is erop gericht om gemeenten financieel te ondersteunen bij de aanpak van achterstanden onder jeugd en jongeren tot 19 jaar. De achterstanden onder de doelgroep kunnen zich voordoen op het gebied van gezondheid, welzijn, onderwijs, opvoeding en/of sport en bewegen. De achterstanden waarop we ons in Wijchen richten, zijn gezondheid (leefstijl) en</p>	<ol style="list-style-type: none"> Sport- en beweegactiviteiten in de wijk <ul style="list-style-type: none"> deelproject pleintjesactiviteiten door sportbuurtwerk (11-14 jaar en 15-18 jaar) deelproject wijksportactiviteiten door sportverenigingen (11-14 jaar en 15-18 jaar) Sport- en beweegactiviteiten op school <ul style="list-style-type: none"> deelproject kennismaking met sport basisonderwijs (6-12 jaar) deelproject kennismaking met sport voortgezet onderwijs (13-18 jaar) deelproject naschoolse sportactiviteiten (6-12 jaar) deelproject sport extra (6-12 jaar); activiteiten voor kinderen met een motorische achterstand deelproject sport extra (13-16 jaar) Gezondheidsvoorlichting in de wijk en op school <ul style="list-style-type: none"> deelproject Wikken en Bewegen (6-12 jaar) 	2007	<p>Begin vorig jaar is er begonnen met de voorbereidingen voor de BOS-Impuls in Wijchen. Vanaf augustus 2007 (begin nieuwe schooljaar) zijn de activiteiten in het kader van de BOS-Impuls begonnen.</p> <p>In april/ mei 2008 zal er een evaluatie beschikbaar zijn. Deze zal ook naar het ministerie van VWS worden gestuurd ter verantwoording.</p>	<p>€ 400.000,- (voor vier jaar)</p> <p>Cofinanciering (50% gemeente – 50% overheid). De subsidie bedraagt 50% van de projectkosten, met een maximum van twee ton</p>	<ul style="list-style-type: none"> Gemeente SKW GSF GGD Onderwijs Sportverenigingen wijkcentra

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
<p>leefbaarheid (jeugd en jongeren in de wijk).</p> <p>Bij de BOS-Impuls worden op lokaal niveau activiteiten georganiseerd. Deze activiteiten zijn onderdeel van een samenhangend pakket, dat de positieve werking van sport en bewegen maximaal benut. De activiteiten worden in lokale samenwerking van partijen uit de buurt, het onderwijs en sport opgezet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> o deelproject gezondheidsvoorlichting voortgezet onderwijs 				
Lichaam en geest					
<p><i>Preventieve Jeugdgezondheidszorg</i></p> <p><u>Doelstelling:</u> Vroegtijdig onderkennen van lichamelijke, psychosociale en pedagogische problematiek.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Het 2,5 jaar consult op het consultatiebureau b. KIPPPPI-instrument (= kort instrument voor onderkennen van psychosociale en pedagogische problematiek): advies en doorverwijzing. 	<ul style="list-style-type: none"> a. 2006 b. 2006 	<ul style="list-style-type: none"> • Beide activiteiten lopen; • Het Electronische Kinddossier (EKD) wordt in 2009 ingevoerd. Op dit moment wordt gewerkt met papieren kinddossiers. • Informatie-uitwisseling tussen GGD en peuterspeelzaal wordt verbeterd. 	<ul style="list-style-type: none"> a. € 19.000 b. € 11.000 	GGD Regio Nijmegen
<p><i>Opvoedingsondersteuning:</i></p> <p>Het geven van informatie, advies en kortdurende hulp aan ouders/verzorgers bij opgroei- en opvoedproblemen.</p> <p><u>Visie:</u> Het product opvoedingsondersteuning sluit aan bij het streven te komen tot een sluitende keten van zorg en het voorkomen van uitval van jongeren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> a. Aanbod via de opvoedingswinkel (open inloop gedurende 3 x 7 uur per week). b. Samenwerking en afstemming van het aanbod opvoedingsondersteuning tussen de aanbieders van opvoedingsondersteuning. c. Ontwikkelingen om te komen tot een Centrum voor Jeugd en Gezin (waarin de huidige opvoedingswinkel geïntegreerd zal worden) 	<ul style="list-style-type: none"> a. 2005 b. 2005 c. 2007 	<ul style="list-style-type: none"> a. Tussenevaluatie is uitgevoerd in eerste kwartaal 2007. Positief ontvangen door de gemeenteraad. b. – c. Het is de bedoeling dat het Centrum voor Jeugd en Gezin een voorziening wordt waarin GGD en NIM nauw met elkaar zullen samenwerken. Naast een inhoudelijke realisatie van dit nieuwe fenomeen zal er ook in huisvestelijke zin het een en ander gerealiseerd moeten worden. Op dit moment koersen we af op een fysieke realisatie binnen het SCEC 't Mozaïek. 	<ul style="list-style-type: none"> a. In de begroting 2007 was afgerond een bedrag van € 60.000 opgenomen. Met ingang van 2008 is een bezuiniging van € 20.000 doorgevoerd. Deze financiële taakstelling moet daadwerkelijk bij de start van een Centrum voor Jeugd en Gezin worden gehaald. b. – c. Via een Brede Doeluitkering zullen 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente • NIM • GGD • MEE • basisonderwijs • voortgezet onderwijs • SKW • ROC • Iriszorg.

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
				gemeenten – weliswaar beperkt – extra middelen voor de ontwikkeling van een Centrum voor Jeugd en Gezin ontvangen.	
<p><i>Lichtpedagogische hulp aan jeugdigen en ouders/verzorgers:</i></p> <p><u>Doelstelling:</u> Kortdurende hulp aan ouders/verzorgers van jonge kinderen om zwaardere opvoedingsproblematiek en opgroei-problematiek te voorkomen.</p>	<p>5 tot 7 gesprekken met ouders en kind met een opvoedingsproblematiek. Inkoop bij de NIM van trajecten lichtambulante hulp.</p>	2006	<p>De verantwoordelijkheid voor deze lichte vorm van opvoedingshulp lag tot en met 2005 bij het Bureau Jeugdzorg (provincie). Vanaf 2007 wordt het geheel volledig gefinancierd door de gemeente (= wettelijke verplichting).</p> <p>Voor 2007 waren middelen begroot voor 12 dossiers. De vraag was groter dan verwacht. In 2007 heeft de NIM de grotere vraag (totaal 33 dossiers LPH) binnen de bestaande budgetten opgevangen. Met NIM zijn afspraken gemaakt over mogelijkheid inwisseling dossiers maatschappelijk werk en licht pedagogische hulp voor 2008 e.v.</p>	Afgerond € 7.000.	NIM
<p><i>Zorgnetwerken rond de school (zorgadviesteams):</i></p> <p><u>Doelstelling:</u> Adequate signalering en het zo snel mogelijk zolicht mogelijke hulp voor leerlingen met ontwikkelingsproblemen. Integrale en interdisciplinaire beoordeling en begeleiding van leerlingen met ontwikkelingsproblemen. Past binnen de sluitende keten van zorg 0-19 jaar.</p>	<p>Project School en Hulp:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingbesprekingen in een multidisciplinair team (20 x per jaar), zonnodig doorverwijzing naar andere instelling. • Spreekuren schoolmaatschappelijk werk op de scholen voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs. • Leerlingenzorg in de school sluit aan op de hulp in de zorgteams en de hulp van de schoolmaatschappelijk werker. <p>Centrum voor Onderwijs en Opvang (COO) in Nijmegen: tijdelijke opvang en aanbod onderwijs voor 'drop outs'. Doel-</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Aandachtspunt is te voorkomen dat zorgleerlingen te laat worden ingebracht in het zorgteam. • Een ander knelpunt zijn de lange wachttijden bij jeugdzorginstellingen en REC 4instellingen (voormalige ZMOK-scholen). De Bolster biedt crisisopvang. 	Schoolmaatschappelijk werk € 82.570.	<ul style="list-style-type: none"> • Schoolbesturen • NIM • GGD • Bureau Jeugdzorg • Leerplichtambtenaren • Marant

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
	stelling: terugplaatsing naar een school voor (speciaal) voortgezet onderwijs.				
<i>Beleidsonderzoek jeugd:</i> <u>Doelstelling</u> is enerzijds het verkrijgen van informatie over gezondheid, leefstijl, risicogedrag en wensen rond de leefomgeving van jongere en anderzijds het richting geven aan beleid op deze onderwerpen.	Vierjaarlijks onderzoek onder jongeren (12-17 jaar) door de GGD regio Nijmegen.			€ 10.000,-- (voor vier jaar)	<ul style="list-style-type: none"> • GGD • Voortgezet onderwijs
<i>Overige preventieve projecten:</i> Preventieve jeugdgezondheidszorg <u>Doelstelling</u> is preventie van gezondheidsproblemen en bevordering gezond gedrag. <u>Visie:</u> We vinden het van belang dat jongeren opgroeien tot gezonde burgers.	a. Informatie en voorlichting over roken en alcoholgebruik (groep 7 en 8). b. Wikken en (be-)wegen: gezonde voeding en bewegen project. In zes jaar alle scholen. c. Buurt Onderwijs Sport (BOS-project). In augustus 2007 gestart in Wijchen- Zuid en Wijchen-Noord		Alle basisscholen doen mee aan het project.	In begroting GGD. Maatwerk: € 18.000,-- per jaar, in gemeentebegroting. De benodigde middelen staan voor vier jaar in de begroting (aangevuld met rijks subsidie).	GGD
Werk en inkomen					
<i>Ketenaanpak voortijdig schoolverlaten en bestrijding jeugdwerkloosheid 18-23 jaar:</i> <u>Doelstelling:</u> Zoveel mogelijk leerlingen een startkwalificatie laten verkrijgen om een duurzame inpassing in de arbeidsmarkt, zonodig met extra begeleiding, mogelijk te maken. In Wijchen voor jongeren tot 27 jaar.	a. Het handhaven van het aantal v.s.v.-ers op 5% en indien mogelijk verlagen naar 3,8%; b. Jeugdwerkloosheid maximaliseren op 6,9%; c. Het creëren van 300 leerwerkbanen voor de regio. d. Alle werkloze jongeren binnen 6 maanden op traject; e. Organiseren van een ketensamenwerking; f. Per 01-08 2007 geldt de kwalificatieplicht voor jongeren tot 18 jaar die de school verlaten zonder startkwalificatie. . g. Casuïstiekoverleg: hier worden Wijchense jongeren (tot 27 jaar) aangemeld die geen werk hebben en geen startkwalificatie. In multidiscipli-	a. 2005 b. 2005 c. 2005 d. 2005 e. 2005 f. 2007 g. 2006 h. 2008 i. 2006	a. Eind 2006 was het aantal geregistreerde v.s.v.-ers: 4,4%. b. De geregistreerde werkloosheid in de regio is gedaald naar 3,9% eind 2006. c. In de projectperiode zijn er 400 extra leerbanen gecreëerd. d. Dit is niet helemaal gelukt. Wel is het aantal verwijzingen van het CWI naar het RMC verdubbeld. e. De ketensamenwerking is geformaliseerd in het Jongerenloket en operationeel. f. In het schooljaar '07-'08 hebben 6 kwalificatieoplichtingen uit Wijchen een brief gehad van het ministerie met het ad-	a, d, e en h worden uitgevoerd door het Jongerenloket. In de begroting is een eenmalig bedrag opgenomen van: € 11.275 en een structureel bedrag per jaar van € 39.182. b. n.v.t. c. n.v.t. f. n.v.t. g. n.v.t. i. Kosten ten laste van Werkdeel WWB.	a, b, d, e en h: Jongerenloket (RMC-trajectbureau, CWI, UWV, gemeenten, ROC) c: naast samenwerkingspartners van het Jongerenloket ook MKB en Kenniscentra f: leerplicht vso scholen en jongerenloket g: Jongerenloket, leerplicht

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
	<p>plinair overleg wordt besproken welk traject voor jongeren uitgezet kan worden op weg naar werk en/of scholing .</p> <p>h. Jongerenloket werk en inkomen. Doel: 1 loket voor jongeren. Samenwerking organisaties efficiënt inzetten.</p> <p>i. Project Direct Werk. Jongeren tussen 18 en 27 jaar zonder werk en/of inkomen toeleiden naar werk en/of scholing.</p>		<p>vies een opleiding te gaan volgen.</p> <p>g. Het casuïstiek-overleg is eind 2006 gestart en komt elke 6 weken bij elkaar.</p> <p>h. Het Jongerenloket is operationeel vanaf 2 januari 2008.</p> <p>i. Het project Direct Werk wordt uitgevoerd door Support B.V. en is opgenomen in het WWB-beleidsplan '08 – '11.</p>		<p>en Support B.V.</p> <p>i: Support B.V., en gemeente</p>
Openbare orde en veiligheid					
<p><i>Preventieprojecten:</i></p> <p><u>Doelstelling</u> is het gezamenlijk aanbieden van projecten ter vergroting van sociale weerbaarheid, voorkomen vandalisme en bevorderen gezonde leefstijl.</p> <p><u>Visie:</u> Voorkomen van uitval van jongeren.</p>	<p>Parapluprogramma: preventieproject op de scholen voor voortgezet onderwijs: Sociale weerbaarheid, voorkomen crimineel gedrag, voorlichting over roken en alcoholgebruik, veilig vrijen.</p> <p>Er is in 2005 een gezamenlijke preventieve aanpak voor 12-17 jarigen opgesteld. Thema's: alcohol en drugs, preventie vandalisme, schoolverzuim, bewegen en gezonde voeding en veilig vrijen.</p>	2005		Binnen de GGD-begroting (reguliere middelen).	GGD i.s.m. Iriszorg scholen, gemeente, SKW, Halt.
<p><i>Project jongerenoverlast:</i></p> <p><u>Doelstelling</u> is het voorkomen en verminderen van jongerenoverlast en vergroten van de leefbaarheid in de buurt.</p>	<p>Het netwerk problematische jeugdgroepen maakt afspraken over aanpak jongerenoverlast en preventie daarvan.</p> <p>De projectgroep bestaande uit directie SKW, politie en gemeente maakt plannen voor preventie en aanpak jongerenoverlast voor de drie problematische jeugdgroepen.</p> <p>In 2005 zijn afspraken gemaakt over de inzet van de instellingen. Politie reageert binnen 1 uur op melding jongerenoverlast, SKW binnen 24 uur. Inzet van jongerenwerker op straat 3 avonden per</p>		Er is een plan van aanpak ten aanzien van de omgang met hinderlijke, overlastgevendende en criminele jongeren in voorbereiding. In mei 2008 moet deze gereed zijn. Dit naar aanleiding een overlastgevendende situatie in Wijchen Noord in de tweede helft van 2007.		<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente • Politie • SKW • Bureau Halt.

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
	week. 3 avonden per week inzet van de mobiele jop. Jongerenwerker voert activiteiten uit met de jongeren en heeft een pedagogische rol. Politie handhaaft orde en veiligheid.				
Wonen en woonomgeving					
<p><i>Uitvoering nota speel- en ontmoetingsbeleid:</i></p> <p><u>Doelstelling</u> is het verkrijgen en behouden van een voldoende aanbod aan speelvoorzieningen en ontmoetingsplekken in de gemeente gerelateerd aan vooraf vastgestelde normen.</p>	<p>In samenwerking met de leefbaarheids-groepen maken bewoners per blok, buurt of wijk een speelplan dat wordt ingediend bij de gemeente, die deze vervolgens toetst aan de door de gemeenteraad vastgestelde uitgangpunten.</p> <p>Er zijn jop's in het Oosterpark, Balgoij, Hernen, bij de skatebaan aan de Klapstraat en bij het voormalige AZC-terrein. In ontwikkeling zijn jongerenontmoetingsplekken bij het jongerencentrum, in Batenburg (afronde fase) en in Bergharen. In de inventarisatie voor de Huurlingsedam is een ontmoetingsplek voor jongeren opgenomen.</p>	2008	De gemeenteraad is in het voorjaar van 2007 akkoord gegaan met een nota speel- en ontmoetingsbeleid waarin een voorstel is gedaan voor een streefbeeld en vervanging van de bestaande voorzieningen. Bij het streefbeeld wordt uitgegaan van de landelijk aanvaardbare norm.	<p>Binnen de gemeentebegroting zijn budgetten opgenomen voor:</p> <ul style="list-style-type: none"> Nieuw te realiseren speelvoorzieningen (afgerond € 400.000 voor 2008-2012) Vervanging en onderhoud van speelvoorzieningen 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeente Leefbaarheids-groepen Bewoners Jongeren-raad
Leren en ontwikkelen					
<p><i>Peuterspeelzaalwerk:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> Het aanbieden van huisnabije activiteiten om de ontwikkeling van kinderen in de leeftijd van 2,5 tot 4 jaar te stimuleren. Professionalisering van de peuterspeelzalen om zo een goede basis te leggen voor het meer-kansenbeleid en een doorlopen-de leerlijn te kunnen realiseren. <p><u>Visie:</u> Gelijke kansen voor alle kinderen, zo vroeg mogelijk beginnen met aanbieden van activiteiten die de ontwikkeling stimuleren, peuterspeel-</p>	<ol style="list-style-type: none"> Professionalisering van kleine peuterspeelzalen Vereenvoudiging vaststelling subsidiebudget peuterspeelzalen 	2006	<ol style="list-style-type: none"> De besturen van de peuterspeelzalen in Batenburg en Hernen/ Bergharen hebben zich aangesloten bij De Eerste Stap, Peuterspeelzaal BV. Het bestuur van De Blokhut be-raadt zich op aansluiting bij Kans en Kleur. Voor 2008 zal het peuterspeelzaalwerk voorlo-pig op de oude wijze worden voortgezet. Invoering 2^e leidster op alle peuterspeelzalen (conform raadsbesluit). Een 2^e leidster is nodig om alle kinderen vol-doende aandacht te kunnen 	<ol style="list-style-type: none"> Het basisbudget voor de peuter-speelzalen is afge-rond € 300.000. € 76.000 (afge-rond), per jaar be-schikbaar gesteld tot en met 2010. Een versnelde in-voering van de 2^e leidster a.g.v. het overschot op het budget peuter-speelzalen is waar-schijnlijk mogelijk. 	Besturen van de peuter-speelzalen

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
zalen zoveel mogelijk in de eigen wijk, professionele leidsters die een goede aansturing krijgen. Zie ook notitie kinderopvang en peuterspeelzalen 2004.			geven en te kunnen observeren.		
<p><i>Dagopvang voor 0-4 jarigen (onderdeel Wet kinderopvang):</i></p> <p>Sinds 1 januari 2005 is het bieden van dagopvang voor kinderen in de leeftijd van 0-4 jaar een zaak voor maatschappelijke ondernemers. De wettelijk taak van de gemeente beperkt zich tot het toezicht op de kwaliteit, het bijhouden van een register waarin de kindercentra geregistreerd staan en het betalen van 1/3 deel van de kosten van kinderopvang voor een aantal doelgroepen. Verder kan de gemeente een goed ondernemersklimaat voor aanbieders van kinderopvang stimuleren.</p> <p><u>Visie:</u> In de notitie kinderopvang en peuterspeelzaalwerk 2004 is geopteerd voor een goede samenwerking met instellingen voor kinderopvang in brede scholen, meerkansenbeleid en gezinsbeleid (opvoedingsondersteuning). Vastgesteld is dat de gemeente hiervoor goede basisvoorwaarden wil scheppen. Wij ondersteunen de wenselijkheid van het concentreren van dagopvang op grotere locaties in verband met het beperken van de overlast voor omwonenden.</p>	<p>Voor de implementatie van de Wet kinderopvang is in 2004 en 2005 een project binnen de gemeente uitgevoerd in samenwerking met de enige aanbieder van kinderopvang in Wijchen. De tot nu toe enige aanbieder van kinderopvang in Wijchen neemt deel in verschillende stuur- en projectgroepen binnen de gemeente. Met behulp van een Rijksstimuleringsregeling zijn er in de jaren 1997 tot en met 2003 voorlopig voldoende plaatsen dagopvang in de gemeente gerealiseerd.</p>	1996 (wijziging sinds 2006)	<ul style="list-style-type: none"> Een knelpunt is dat zich binnen de dagopvang voor 0-4 jarigen ook doelgroepkinderen bevinden. Het VVE-beleid wordt nu alleen uitgevoerd op de peuterspeelzalen. Leidsters kinderdagopvang namen tot voor kort niet deel aan project signalering en verwijzing risicokinderen. Zij gaan dit in 2008 wel doen. 	<p>In de gemeentebegroting is alleen budget opgenomen voor de gemeentelijke taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> Toezicht op de kwaliteit; Financiële bijdrage als compensatie aan doelgroepouders. <p>Daarnaast is er een mogelijkheid om subsidie te verstrekken aan huishoudens met een sociaal-medische indicatie voor opvang, omdat deze doelgroep niet onder de Wet kinderopvang valt.</p>	Aanbieders van kinderdagopvang
<p><i>Voorschoolse educatie (VVE):</i></p> <p><u>Centrale doelstelling:</u> Het voorkomen van achterstanden bij kinderen. Het</p>	<p>a. Deskundigheidsbevordering peuterspeelzaalleidsters ontwikkelingsgericht werken. b. De aanwezigheid van een 2^e leidster</p>	<p>a. 2001 b. 2001 c. 2008 d. 2001</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het ontwikkelingsgericht werken is op alle peuterspeelzalen ingevoerd. Op basis van een nieuwe 	<ul style="list-style-type: none"> Doeluitkering van het Rijk: ruim € 80.000 Extra financiële 	<ul style="list-style-type: none"> Gemeente De Eerste Stap GGD

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
<p>zorgdragen voor een pedagogisch doorgaande lijn in de schoolloopbaan van kinderen.</p> <p><u>Rijksdoelstelling:</u> in 2010 moet 70% van de doelgroepkinderen bereikt worden met VVE.</p>	<p>c. op de groep in erkende VVE-zalen. Vanaf 2008 wordt de aanwezigheid van een 2e leidster op de groep geleidelijk aan ingevoerd op alle peuterspeelzalen.</p> <p>d. Boekenpret (voorleesbevordering en gezinsgericht programma) op 3 VVE peuterspeelzalen</p> <p>e. Samenwerking tussen VVE-peuterspeelzalen en VVE-basisscholen</p> <p>f. Bijeenkomsten voor ouders over het belang van de ontwikkeling van hun kinderen.</p>	<p>e. 2001</p> <p>f. 2001</p>	<p>Algemene Maatregel van Bestuur moeten gemeenten op VVE-peuterspeelzalen peuters 3 dagdelen bieden met twee leidsters op de groep. Met ingang van 1 januari 2007 wordt in Wijchen op die manier gewerkt. VVE wordt beperkt tot de basisscholen met de meeste doelgroepkinderen en de daarbij behorende peuterspeelzalen.</p>	<p>middelen van de gemeente ad € 76.000 (afgerond) per jaar, beschikbaar gesteld tot en met 2010. Een versnelde invoering van de 2^e leidster a.g.v. het overschot op het budget peuterspeelzalen is waarschijnlijk mogelijk.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Openbare bibliotheek • ROC
<p><i>Project signalering en verwijzing 0-4 jarigen: Kijk op Kleintjes:</i></p> <p><u>Doelstelling:</u> Vroegtijdig signaleren van ontwikkelings- en/of sociaal-emotionele problematiek bij jonge kinderen en effectieve doorverwijzing door multidisciplinaire aanpak.</p>	<p>a. Gebruik van observatie- en signaleringsinstrument 'Kijk' voor peuters op de peuterspeelzalen.</p> <p>b. Overdrachtsformulier voor alle peuters van de peuterspeelzaal. Specifiek overdrachtsformulier voor risicokinderen vanuit de peuterspeelzaal</p> <p>c. 10 x per jaar kindbespreking in multidisciplinair team met zonodig snelle hulp van het algemeen maatschappelijk werk.</p> <p>d. Onderlinge afstemming tussen peuterleidster en GGD-arts over kinderen.</p>	<p>2005</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Er heeft een positieve evaluatie van deze pilot in 2007 plaatsgevonden. • Vanaf 2007 financiert de provincie de deelname van het Bureau Jeugdzorg. • Vanaf 2008 voert De Eerste Stap dit project in voor de kinderen van de kinderopvang. 	<p>In de gemeentebegroting is afgerond een bedrag van €9.000 opgenomen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De Eerste Stap • GGD • NIM • Bureau Jeugdzorg • Coördinator Weer Samen Naar School
<p><i>Ontwikkeling Brede School:</i></p> <p><u>Doelstelling:</u> Het realiseren van een nauw op elkaar afgestemd aanbod van voorzieningen voor jonge kinderen en hun ouders.</p>	<p>Op vier locaties zijn op dit moment brede scholen in ontwikkeling: Bergharen, Wijchen-Noord, Woezik en Wijchen-Zuid. De eerste drie locaties gaan ook gepaard met het realiseren van nieuwe huisvesting.</p> <p>In het kader van de verspreiding van het brede school-concept zullen in de komende jaren op meer inhoudelijke brede scholen ontstaan, die niet op voorhand tot fysieke aanpassingen zullen of moeten leiden.</p>	<p>2002</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Voor de doorontwikkeling van brede scholen binnen is een externe projectleider aangesteld, die met behulp van subsidie van het Rijk wordt gefinancierd (subsidie dagarrangementen en combinatiefuncties). • De komende periode wordt de visie op het Brede Schoolconcept geactualiseerd en er wordt in samenwerking met de 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is binnen de gemeentebegroting een budget van € 68.000 beschikbaar voor de ontwikkeling van brede schoolactiviteiten; • Rijkssubsidie dagarrangementen en combinatiefuncties 	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente • Schoolbesturen basisonderwijs en voortgezet onderwijs • peuterspeelzalen • De Eerste Stap • SKW

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
			schoolbesturen beleid ontwikkeld ten aanzien van de voor- en naschoolse opvang in relatie tot de Brede Schoolgedachte		
<p><i>Buitenschoolse opvang (onderdeel Wet kinderopvang):</i></p> <p>Sinds 1 januari 2005 is het bieden van buitenschoolse opvang voor kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar een zaak voor maatschappelijke ondernemers. De wettelijk taak van de gemeente beperkt zich tot het toezicht op de kwaliteit, het bijhouden van een register waarin de kindercentra geregistreerd staan en het betalen van 1/3 deel van de kosten van kinderopvang voor een aantal doelgroepen. Verder kan de gemeente een goed ondernemersklimaat voor aanbieders van kinderopvang stimuleren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Met behulp van een Rijksstimuleringsregeling zijn er in de jaren 1997 tot en met 2003 voorlopig voldoende plaatsen buitenschoolse opvang in de gemeente gerealiseerd met een spreiding over diverse locaties in Wijchen. • Scholen zijn door het Rijk verantwoordelijk gesteld voor het bieden van een mogelijkheid voor voor- en naschoolse opvang met ingang van 1 augustus 2007. De scholen kunnen kiezen in het zelf verzorgen van de opvang of het maken van afspraken met een aanbieder van voor- en naschoolse opvang. (voorschoolse opvang wil zeggen: vóór de aanvang van de lessen). 	1997 (wijziging 2007)		<p>In de gemeentebegroting is alleen budget opgenomen voor de gemeentelijke taken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toezicht op de kwaliteit; • Financiële bijdrage als compensatie aan doelgroepouders. <p>Daarnaast is er een mogelijkheid om subsidie te verstrekken aan huishoudens met een sociaal-medische indicatie voor opvang, omdat deze doelgroep niet onder de Wet kinderopvang valt.</p>	Aanbieders kinderopvang (inclusief buitenschoolse opvang)
<p><i>Leerplicht:</i></p> <p><u>Doelstelling:</u> Alle kinderen gelijke kansen bieden op een schoolloopbaan zonder uitval.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Leerplichtambtenaren hebben alle basisscholen bezocht om de directie te wijzen op de wettelijke verplichting m.b.t. melding in- en uitschrijvingen en verzuim en registratie van absoluut verzuim. • De Handleiding Leerplicht hierover is naar alle basisscholen verstuurd in schooljaar 2005-2006 en bekend gemaakt via de gemeentepagina in de Wegwijs. Bovendien is deze in te zien via de gemeentelijke website. • Bij ongeoorloofd verzuim treedt de leerplichtambtenaar handhavend op. Eerst via een gesprek met ouders en kind. Indien geen medewerking 	Intensivering vanaf 2004-2005	Voor een actuele (tevens cijfermatige) stand van zaken verwijzen wij naar het jaarlijks terugkerende leerplichtverslag.	Vanaf medio 2007 is er voor een periode van drie jaar formatie-uitbreiding bij de leerplichtambtenaren met als doel de kwaliteits-slag op dit terrein te kunnen maken.	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente • Basisonderwijs • Voortgezet onderwijs • Bureau Halt • Openbaar Ministerie • Bureau Jeugdzorg • Raad voor de Kinderbescherming

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
	<p>wordt verleend wordt er proces-verbaal opgemaakt.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het bijhouden van een leerlingen-administratie: vergelijking met het GBA om te bezien of alle leerlingen (5-12 jaar) zijn ingeschreven op een school voor (speciaal) basisonderwijs (absoluut verzuimactie) • De leerplichtambtenaar is op afroep aanwezig bij een leerlingbespreking in een school- en hulpteam. • Voor de leerlingen die (vermoedelijk) moeten worden verwezen naar een school of instelling voor speciaal basisonderwijs is er crisisopvang (op de Bolster). In Wijchen zit dus in principe geen enkele basisschool-leerling langere tijd thuis. • Intensiveren van contacten met de zorgcoördinatoren de vo-scholen • Opzetten van een spreekuur op het Maaswaal College. • Spijbelende jongeren die overlast bezorgen bespreken in de school- en hulpteams. • Het ontwikkelen van een informatie-folder voor ouders • Scholen stimuleren om jongeren die spijbelen eerder te melden in het school- en hulpteam. • OM: Het in elkaar schuiven van het civiele en strafrechtelijke traject bij een leerplichtzitting, zodat de doorloop korter wordt en een jongere eerder geholpen kan worden (Almelose model) • OM: wachttijd tot de zitting verkorten naar maximaal een maand. 				<ul style="list-style-type: none"> • GGD (voor sociaal-medische check) • Overige hulpverleningsorganisaties
<p><i>Meerkansenbeleid:</i> Doelstelling: Het voorkomen van</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vroegschoolse educatie (zie eerder) • Project onderwijs aan anderstalige 	2001	<ul style="list-style-type: none"> • Zie eerder bij item voor- en vroegschoolse educatie 	Afgerond € 85.000,--	<ul style="list-style-type: none"> • Gemeente • Basis-

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
<p>onderwijsachterstanden bij jonge kinderen. Het zorgdragen voor een pedagogisch doorgaande lijn in de schoolloopbaan van kinderen.</p> <p><u>Visie:</u> Een doorlopende leerlijn voor jeugdigen en voorkomen van onderwijsachterstanden bij jeugdigen.</p>	<p>leerlingen voor alle basisscholen in gemeente Wijchen.</p>		<ul style="list-style-type: none"> In het schooljaar 2006/2007 zijn voorbereidingen getroffen voor omvorming van het project naar schakelklassen (wijziging rijksbeleid). In najaar 2007 is dit project gestart. Met ingang van 1-1-2008 bestaat er een taalklas bij 't Palet en een nt2project voor instromers. Stichting Kans en Kleur ontvangt rijksmiddelen voor het meerkansenbeleid. Deze worden ingezet voor de taalklas. 		<p>onderwijs</p> <ul style="list-style-type: none"> Peuterspeelzalen
<p><i>Overige preventieve projecten:</i> Sociale vaardigheden</p> <p><u>Doelstelling:</u> Het voorkomen van opgroei problemen bij jeugdigen door extra aandacht voor sociale vaardigheden bij basisschoolleerlingen.</p> <p><u>Visie:</u> Voorkomen van uitval van jongeren.</p>	<p>Cursussen sociale vaardigheden (twee per schooljaar) voor basisschoolleerlingen van alle scholen in Wijchen. Ouders worden bij cursus betrokken.</p>		<p>Er is grote behoefte bij scholen aan aanbod cursus sociale vaardigheden in het basisonderwijs. De vraag is veel groter dan het aanbod.</p>	<p>€ 9.000</p>	<p>Basisonderwijs</p>
<p><i>Jongereninformatie en advies:</i></p> <p>Het geven van informatie en advies aan jongeren op een laagdrempelige wijze, vooral gericht op risicjongeren. Het geven van informatie en advies aan jongeren is een van de preventieve taken voor de gemeente en is per 1 januari 2007 verankerd in de WMO.</p> <p><u>Visie:</u> Jongeren hebben het recht om goed geïnformeerd te worden over voor hen belangrijke zaken. Het is onlosmakelijk verbonden met jongerenparticipatie. Willen wij dat jongeren zelfstandige burgers worden, die zichzelf kunnen redden, is het van</p>	<ul style="list-style-type: none"> Er zijn vier jongereninformatiepunten (met folderrekken) in Wijchen: jongeren centrum, junior college, bibliotheek, mobiele jop. Hier is ook toegang tot landelijke site Jongereninformatie. Er is een internetcafé in het jongeren centrum. Er is een website voor jongeren in ontwikkeling. Hieraan kan ook een lokale component toegevoegd worden. echter, bij het stellen van prioriteiten binnen het WMO-beleid heeft dit onderwerp een lagere prioriteit toebedeeld gekregen. 				<ul style="list-style-type: none"> SKW Openbare Bibliotheek Wijchen Junior College

Beleidsinitiatieven	Activiteiten	Start	Stand van zaken	Kosten in begroting	Betrokken organisaties
<p>belang dat wij hen goed informeren op een voor hen aantrekkelijke wijze. In het bijzonder voor risicojongeren is het van belang hen goed te informeren, ook over de wegen naar hulpverlening.</p>					

7. Knelpunten en mogelijke politieke accenten

In het vorige hoofdstuk is een schets van de nulsituatie op de verschillende domeinen binnen het jeugd- en jongerenbeleid in Wijchen gegeven. In de afgelopen jaren is al veel in gang gezet. Toch zijn er zaken die nog verbetering behoeven. In het netwerk waarbinnen de gemeente zich ten aanzien van het integraal jeugd- en jongerenbeleid bevindt, zijn in het afgelopen jaar de onderstaande knelpunten in de keten geconstateerd. Een aantal van deze knelpunten is al voorgelegd aan de raad (onder meer via de programmabegroting 2008). Een positieve besluitvorming van de raad op enkele items heeft inmiddels geleid tot het ondernemen van acties.

Leefgebieden	Knelpunten
Educatie/School	<ol style="list-style-type: none"> De meeste peuterspeelzalen werken met 1 leidster op de groep. Peuterspeelzalen kunnen de kinderen die meer hulp nodig hebben, nu niet goed begeleiden. De invoering van een 2^e leidster is noodzakelijk. Overgang van voortgezet onderwijs naar MBO: onderwijsvormen sluiten niet goed aan; De verzuimregistratie op de scholen moet verbeterd worden dan wel meer aandacht krijgen; Lange wachtlijsten bij REC-4 onderwijs (onderwijs voor zeer moeilijk opvoedbare kinderen); Meer leerlingen met gedragsproblemen op school (sociale vaardigheden). Pestgedrag op school. In een aantal situaties late probleemsigalering bij leerlingen, waardoor de problemen bij het kind al hoog zijn opgelopen.
Gezin	<ol style="list-style-type: none"> De behoefte aan opvoedingshulpverlening is groot o.a. door echtscheidingsproblemen, problemen in de opvoeding van pubers, gedragsproblemen. Intensieve opvoedingsondersteuning voor gezinnen met (jonge) risicokinderen ontbreekt; Wanneer er geen sprake is van een strafrechtelijke maatregel kan geen verplichte opvoedingsondersteuning of gezinscoaching opgelegd worden. De gemeente heeft hierin geen bevoegdheid.
Buurt/vrije tijd	<ol style="list-style-type: none"> Op een aantal locaties in Wijchen is sprake van aanhoudende jongerenoverlast (vernielingen, kleine criminaliteit) door een aantal groepen. Een consequente aanpak van jongerenoverlast, die ook "verkoopbaar" is, ontbreekt. Overlastgevende jongeren behoeven een intensieve individuele begeleiding. Deze is er nu niet voldoende. Cyberpesten (pesten via MSN) is een probleem. De gemeentelijke preventieve taak: het geven van informatie en advies aan jongeren wordt nu heel summier ingevuld. Opkomst van zogenaamde "meidengroepen" in de leeftijd van 12-14 jaar.

Op basis van de geconstateerde knelpunten hebben wij per domein een aantal mogelijke politieke prioriteiten of accenten geformuleerd, die vervolgens richting kunnen geven aan het te ontwikkelen jeugd- en jongerenbeleid voor de komende jaren. De kleuren in het onderstaande schema corresponderen met de verschillende deelgebieden/domeinen in het schema op pagina 7.

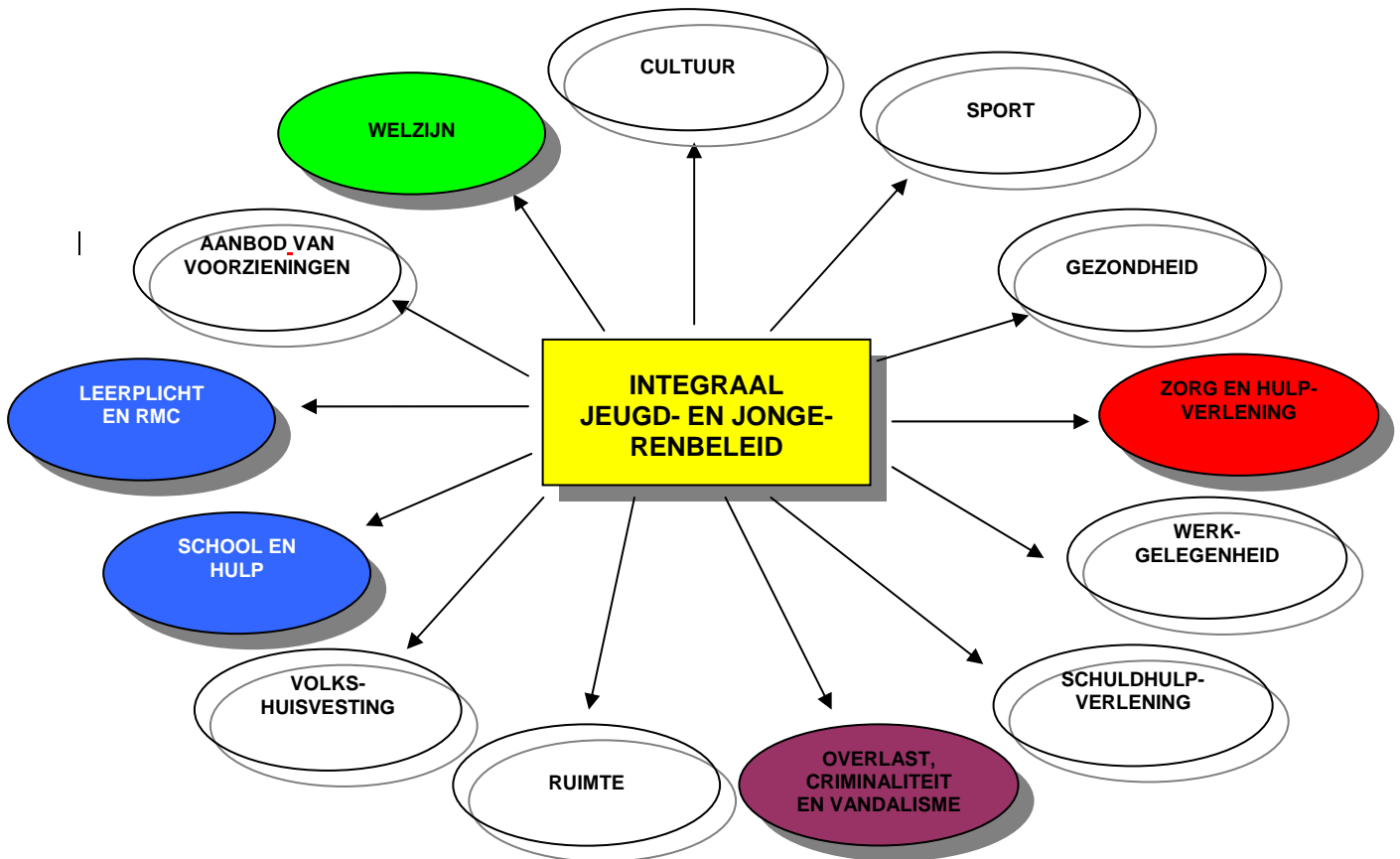
Mogelijke politieke prioriteiten of accenten op basis van knelpunten binnen het huidige jeugd- en jongerenbeleid	Waaruit zou de gemeentelijke inzet kunnen bestaan?
Ontspanning en vrije tijd	
Versterking van de functie van het bovenwijks jongerencentrum Hiernaast (inclusief versterking beheer en toezicht), zodat deze voorziening in toenemende mate aantrekkelijk wordt voor een bredere doelgroep jongeren dan nu het geval is. Te denken valt aan: <ul style="list-style-type: none"> Gedifferentieerd activiteitenprogramma Imago van het jongerencentrum 	De gemeentelijke rol zou een faciliterende rol kunnen zijn. De SKW zal het huidige concept opnieuw inhoudelijk moeten beoordelen en bijstellen. Het ontwikkelen van nieuwe en andere activiteiten is niet toereikend. Het garanderen van voldoende beheer en toezicht is een randvoorwaarde voor een positieve uitstraling van het jongerencentrum.

Mogelijke politieke prioriteiten of accenten op basis van knelpunten binnen het huidige jeugd- en jongerenbeleid	Waaruit zou de gemeentelijke inzet kunnen bestaan?
<ul style="list-style-type: none"> • Adequate aansturing van het jongeren-centrum 	
<p>Versterking van de positie van de jongerenraad (richting politiek en richting de doelgroep/achterban):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Profilering jongerenraad (herkenbaarheid) • Actieve raadpleging door de raad • Actieve advisering door de jongerenraad 	De gemeentelijke rol zou een coachende rol kunnen zijn.
Lichaam en geest	
<p>Intensivering van de opvoedingsondersteuning via de realisatie van een Centrum voor Jeugd en Gezin. De behoefte aan opvoedingshulpverlening is groot. Intensieve opvoedingsondersteuning voor gezinnen met (jonge) risicokinderen ontbreekt. Belangrijke voorwaarden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Adequate huisvesting • Goede herkenbaarheid (front-office) • Aanbod aansluitend op de vraag • Laagdrempelig • Toereikende financiering 	De gemeente zou hierin een faciliterende rol kunnen innemen. De participerende partijen in het Centrum voor Jeugd en Gezin zullen een concreet aanbod moeten ontwikkelen en afstemmen op de vraag. Daarnaast heeft de gemeente een rol als financier.
Terugbrengen van de lange wachttijden bij jeugdzorginstellingen en REC4-instellingen (voormalige ZMOK-scholen).	De gemeente heeft een beperkte invloed hierop. In overleg kan zij de betrokken instellingen aanspreken op de problematiek. In regionaal verband kunnen gemeenten zich sterk maken.
Realiseren van individuele hulpverlening aan overlastgevende jongeren (en hun “achterban”). Het ambulante jongerenwerk richt zich immers op groepen jongeren en niet op individuele hulpverlening. Dit item moet tevens betrokken worden bij het plan van aanpak overlastgevende jongeren.	De gemeentelijke rol zou die van faciliterend regisseur kunnen zijn. Partijen uit het “veld” zullen een concreet aanbod kunnen formuleren, waarbij activiteiten van meerdere instellingen op elkaar zijn afgestemd.
Werk en inkomen	
-	
Openbare orde en veiligheid	
Gecoördineerde aanpak van hinderlijke, overlastgevende en criminele jongeren via een heldere systematiek, die “verkoopbaar” is naar de Wijchense samenleving.	De gemeente zou hierin de rol van beheersingsgerichte regisseur kunnen innemen. De gemeente overlegt met partners in het “veld” de aanpak, maar treedt daarbij dan wel sturend op.
Versterking van het ambulante jongerenwerk (groepswork) op straat.	Gemeentelijke inzet komt tot uitdrukking in de mate van financiële ondersteuning (faciliterende rol).
Wonen en woonomgeving	
-	
Leren en ontwikkelen	
Doorvoeren van het VVE-beleid (= voor- en vroegschoolse educatie) binnen de kinderdagopvang. Tot nu toe richten we ons in het VVE-beleid uitsluitend op de peuterspeelza-	De gemeente zou visionair regisseur kunnen zijn met als doel partijen in het “veld” te bewegen tot productontwikkeling op dit terrein, wat vervolgens bijdraagt tot daadwerkelijk

Mogelijke politieke prioriteiten of accenten op basis van knelpunten binnen het huidige jeugd- en jongerenbeleid	Waaruit zou de gemeentelijke inzet kunnen bestaan?
len. Echter, de vraag naar kinderdagopvang ten koste van peuterspeelzalen neemt toe. In het kader van de “doorgaande leerlijn” is het belangrijk te anticiperen op deze ontwikkeling.	realisering van het beleid. Op basis van een heldere uitgangspunten/kaders ten aanzien van de verbreding van het VVE-beleid werken partijen concrete activiteiten uit.
Samenvoeging kinderopvang en peuterspeelzalen ter bevordering van efficiency en effectiviteit (o.a. in de doorgaande leerlijn, zie hierboven)	Gemeente zou de rol van faciliterend regisseur kunnen aannemen (gemeente op afstand).
Intensivering van de uitvoering van de Leerplichtwet. Het scherp handhaven van de Leerplichtwet in combinatie met preventieve maatregelen op dit terrein heeft een positieve bijdrage op het voorkomen van uitval.	Gemeente zou hier uitvoerend en beheersingsgericht regisseur kunnen zijn. Duidelijke beleids- en uitvoeringslijnen zijn een voorwaarde. Evenals consequent handelen. Scholen hebben de taak er een adequate verzuimregistratie op na te houden.
Verbetering overgang van voortgezet onderwijs naar MBO. Doel: jongeren zoveel mogelijk een startkwalificatie laten behalen en uitval voorkomen.	Gemeente zou de rol van faciliterend regisseur kunnen aannemen (gemeente op afstand). Onderwijsinstellingen zullen zelf via de onderwijsvormen hieraan moeten werken. De overheid gaat over het “wat”. De scholen gaan nadrukkelijk over het “hoe”, dat wil zeggen de inrichting van het onderwijs, het pedagogisch-didactisch klimaat (kern van de aanbevelingen van Commissie Dijsselbloem)
Snellere probleemsigalering bij leerlingen, waardoor de problemen bij het kind niet te hoog kunnen oplopen. Leerachterstanden, achterstanden in sociale vaardigheden en problemen in de thuissituatie dragen in belangrijke mate bij aan de vorming van een kind.	De gemeente zou hier voor de positie van visionair regisseur kunnen kiezen om zodoende met de partijen in het “veld” tot heldere uitgangspunten te komen. Vervolgens zullen partijen zelf moeten nadenken over een concrete vertaling naar activiteiten binnen bijvoorbeeld het te ontwikkelen Centrum voor Jeugd en Gezin, zorgadviesteams, schoolmaatschappelijk werk (NIM), jeugdgezondheidszorg (GGD).

In het overzicht in hoofdstuk 2 hebben wij 13 domeinen weergegeven. Deze 13 domeinen vormen het integraal jeugdbeleid. Een goede balans tussen deze domeinen vergroot de kwaliteit van het integraal jeugd- en jongerenbeleid. Vertalen we het bovenstaande overzicht van politieke accenten (op basis van knelpunten) naar het genoemde domeinenoverzicht, dan wordt een aantal domeinen niet belicht. In feite moeten we zeggen niet extra belicht. Dat wil niet zeggen dat er binnen die domeinen geen acties in het kader van het integraal jeugd- en jongerenbeleid noodzakelijk zijn. Dat is veelal wel het geval, maar het zijn acties die al plaatsvinden en geen extra intensivering behoeven. Daarbij kan het ook zo zijn dat het gaat om acties waarover de raad al op andere momenten duidelijk lijnen heeft uitgezet (bijvoorbeeld via de nota lokaal gezondheidsbeleid, de nota spel- en ontmoetingsbeleid).

Om het jeugd- en jongerenbeleid te zijner tijd te kunnen evalueren zullen er ook SMART-geformuleerde prestatie-indicatoren opgesteld moeten worden. Deze prestatie-indicatoren zullen vervolgens ook worden opgenomen in programma 4 van de programmabegroting.

Voor een goed functionerende, sluitende keten binnen het integraal jeugd- en jongerenbeleid is nodig:

- Voorzieningen en activiteiten die passen bij de aard en omvang van de doelgroep;
- goede coördinatie tussen instellingen;
- transparante werkafspraken.

De gemeente wil een regisserende rol vervullen in de zin dat ze zich verantwoordelijk acht voor de kwaliteit van de keten van diensten. Het gaat om het sluitend maken van de keten. De aandacht van de gemeente zal zich daarbij vooral moeten richten op de schakels in de keten, daar waar verbindingen zijn tussen verschillende instellingen en werksoorten. Daarbij is aandacht nodig voor de sociale setting (context) waarin jongeren dagelijks opereren:

- de thuissituatie (het gezin)
- de voorschoolse en schoolse setting (kinderopvang, peuterspeelzalen, buiten- en tussenschoolse opvang, onderwijsinstellingen)
- de georganiseerde vrije tijd (sociaal cultureel werk, sport, recreatie, cultuur);
- de publieke ruimte (fysiek en in toenemende mate ook virtueel als gevolg van internet).

De kracht van een effectief integraal jeugd- en jongerenbeleid zit in:

- De onderkenning van de reikwijdte en diversiteit van integraal jeugd- en jongerenbeleid;**
- De juiste keuze van die interventies/maatregelen die elkaar onderling versterken;**
- Een sluitende ketenbenadering (in de levensloop van jongeren);**
- Het rekening houden met de verschillende sociale settings waarin jongeren verkeren;**
- De juiste manier van netwerken.**

8. Het beleidskader 2009-2013

Algemeen

In het proces om te komen tot een nieuw integraal jeugd- en jongerenbeleid heeft de raad expliciet een kaderstellende rol vervuld. Daarbij heeft hij intensief de dialoog gezocht met het “veld” met als doel inzicht te verkrijgen in de ontwikkelingen en knelpunten op het jeugd- en jongerenterrein zoals die door de verschillende maatschappelijke organisaties en de jongeren zelf worden beleefd. In vier clusters hebben raads- en commissieleden gesprekken gevoerd met organisaties en instellingen. Deze gesprekken betroffen vier thema’s binnen het jeugd- en jongerenbeleid. Het ging daarbij om de thema’s ontspanning en vrije tijd, lichaam en geest, openbare orde en veiligheid en leren en ontwikkelen. In deze gesprekken zijn de vraagpunten zoals geformuleerd in hoofdstuk 7 van deze notitie als vertrekpunt genomen. Bovendien zijn nog het middelengebruik, bewegingsarmoede, JOP’s en de zorg voor de jonge mantelzorger aan de orde gesteld, die als aandachtspunten voor het uitvoeringsprogramma van het jeugd- en jongerenbeleid worden meegegeven.

In dit hoofdstuk komt de uiteindelijke beleidskeuze van de raad aan de orde. Deze keuze is gebaseerd op de discussienotitie van het college en de uitkomsten van de maatschappelijke oriëntatie van de raad. Op basis hiervan is in een meningsvormende nota een aantal keuzepunten gepresenteerd, die zijn besproken in de commissie Inwonerszaken. De resultaten van de bespreking zijn verwerkt in onderstaand beleidskader. Hierbij wordt ook weer aangesloten bij de verschillende deelgebieden/domeinen. Telkens wordt daarbij de hoofdlijn weergegeven en de uitgangspunten die de gemeente Wijchen hanteert bij de (toekomstige) uitwerking van het jeugdbeleid.

Ontspanning en vrije tijd

De gemeente Wijchen kiest in haar jeugdbeleid voor een impuls aan het ontplooiingsaanbod voor jongeren. Doel hiervan is drieledig:

- Een breder aanbod creëren voor jongeren, ook voor jongeren die niet of nauwelijks aanwezig zijn in het reguliere (ontplooiings)aanbod.
- Meer herkenbaarheid geven aan het totaal ontplooiingsaanbod, zodat jongeren ook optimaal gebruik maken van de verschillende voorzieningen en ontmoeting en participatie in de Wijchense samenleving wordt gestimuleerd.
- Een preventieve aanpak door het creëren van een laagdrempelige ingang naar (latente) probleemjongeren, met als doel om deze vroegtijdig ondersteuning te bieden en afglijden naar zwaardere vorm van ondersteuning of uitval te voorkomen.

Deze impuls wordt vormgegeven via de volgende uitgangspunten:

- Het (ambulant) jongerenwerk richt zich vanuit preventief oogpunt primair op het bereiken van brede groepen jongeren en het toeleiden van deze groepen naar het ontplooiingsaanbod en minder op de kleine probleemgroep.
- Er wordt een impuls gegeven aan een decentraal activiteitenaanbod voor jongeren van 12-16 jaar uitgevoerd in de wijken, waarbij zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van algemene voorzieningen zoals scholen, wijkgebouwen, sportvoorzieningen en JOP’s in de buitenruimte. Wijk- en jeugdverenigingen worden gestimuleerd een (activiteiten)aanbod voor deze doelgroep te ontwikkelen, waarbij deze vrijwilligersorganisaties, indien gewenst, professioneel ondersteund worden.
- Het bovenwijks ontplooiingsaanbod dient (ondermeer via ‘t Hiernaast) door middel van een divers activiteitenaanbod een trekpleister te worden voor verschillende (groepen) jongeren van 12-23 jaar. Samenwerking met bestaande voorzieningen in de toekomstige campus is daarbij uitgangspunt.
- Mede om een divers activiteitenaanbod te creëren, dat verschillende doelgroepen aanspreekt, werken verschillende, bestaande (zoals SKW) én nieuwe aanbieders op

het gebied van welzijn, onderwijs, sport en cultuur samen bij het aanbieden van activiteiten.

- Het ontplooiingsaanbod kent een gestructureerde en integrale aanpak. Mede hiertoe wordt aansluiting gezocht vanuit het jongerenwerk met de combinatiefuncties van de impuls brede scholen, sport en cultuur.
- De gemeente stuurt op doelen, de aanbieders sturen op activiteiten. Monitoring, evaluatie en bijsturing door de gemeente ten aanzien van (de bijdrage van de activiteiten aan) de doelen vinden periodiek plaats
- Er wordt gebruik gemaakt van (lokale, provinciale en landelijke) pilotmogelijkheden waarbij structurele inbedding (bij een geslaagde pilot) uitgangspunt is.
- De jongerenraad krijgt een centrale rol in de communicatie naar de gemeente én de jongeren. Gezien de leeftijd van de jongeren zal de jongerenraad bij deze taken professioneel ondersteund worden, gericht op continuïteit en deskundigheidsbevordering. De jongerenraad kent dus de volgende tweeledige taak:
  - Advisering aan de gemeenteraad, waarmee het gemeentelijk jeugdbeleid gevoed kan worden met inbreng vanuit de doelgroep.
  - Het mede vormgeven aan de impuls van het ontplooiingsaanbod door het organiseren van (p.r. over) activiteiten voor jongeren, waarmee input gegenereerd wordt voor een vraaggericht ontplooiingsaanbod voor de jeugd; de jongerenraad laagdrempelig contact kan leggen met haar achterban en een wervingsinstrument wordt geboden voor het actief participeren van jongeren in de jongerenraad.

Lichaam en geest

De gemeente Wijchen kiest voor een sluitende aanpak in de jeugdketen door middel van de inrichting van een Centrum Jeugd en Gezin. In een CJG zijn de volgende voorzieningen opgenomen: Jeugdgezondheidszorg 0 tot 19 jaar, de 5 Wmo-functies preventief Jeugdbeleid (informatie en advies, signalering, toeleiding naar hulp, licht pedagogische hulp, coördinatie van zorg). Tevens is er een schakel naar Bureau Jeugdzorg en een schakel naar de Zorgen adviesteams (ZAT). De gemeente voert hierbij de regie en stelt de volgende centrale kaders: integrale samenwerking en ontschotting, hoogwaardige doorverwijzing vanuit de front-office en een breed scala aan participerende partijen. De invulling geschiedt door de professionele instellingen.

Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Het CJG is laagdrempelig voor ouders en jongeren voor vragen op het gebied van opvoed- en opgroeiondersteuning.
- Vanuit de front-office vindt een klantvriendelijke doorverwijzing plaats naar de relevante ketenpartner(s) in de backoffice.
- Vanuit het CJG wordt het preventief aanbod aan opvoed- en opgroeiondersteuning (voorlichtingen, cursussen etc.) gepresenteerd/toegankelijk gemaakt voor ouders en de jeugd.
- In de back-office wordt een integrale hulpverlening en doorlopende zorgketen vormgegeven, ondermeer door de koppeling van de multidisciplinaire ketenoverleggen 0-4 jaar, ZAT 4-12, ZAT 12- 16 en preventieoverleg 17+.
- Daar waar meerwaarde bestaat zal met de gemeenten uit de regio Nijmegen samengewerkt worden bij de inrichting van de back-office faciliteiten.
- Het ontplooiingsaanbod voor de jeugd fungeert als één van de vindplaatsen voor het CJG. Er vindt dan ook samenwerking en eventueel doorverwijzing van jongeren plaats tussen het CJG en de aanbieders van het ontplooiingsaanbod.
- De ketenpartners op het gebied van “jongerenoverlast” fungeren als één van de vindplaatsen voor het CJG. Er vindt dan ook samenwerking plaats tussen het CJG en de ketenpartners op het gebied van openbare orde en veiligheid, ondermeer via door-

verwijzing voor bespreking in de multidisciplinaire ketenoverleggen en/of het aanbieden van het preventieve opvoed- en opgroeiaanbod aan jongeren en ouders.

Openbare orde en veiligheid

Voor de (kleine) groep jongeren, die overlast geven en crimineel gedrag vertonen en niet via het preventief ontplooiingsaanbod bereikt worden, kiest de gemeente Wijchen voor een repressieve aanpak. Hierbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Er is een heldere rolverdeling ten aanzien van de bestrijding van overlast door jongeren. Te weten:
  - De gemeente vervult vanuit de portefeuille openbare orde en veiligheid de beheersingsgerichte regisseursrol.
  - De politie en gemeente/afdeling toezicht treden op als handhavers.
  - Het welzijnswerk en andere aanbieders in het ontplooiingsaanbod hebben louter een preventieve en signalerende rol, in principe via de activiteiten in het kader van het ontplooiingsaanbod.
- Individuele ondersteuning en hulpverlening van overlastgevende jongeren vindt via het ketenzorgsysteem van het CJG plaats. Politie en leerplichtambtenaren brengen individuele cases in de multidisciplinaire zorgstructuren van het CJG in.
- Ouders worden betrokken bij de aanpak van overlast door hun kinderen. Toeleiding naar (opvoed)ondersteuning vindt plaats via het CJG.

Leren en ontwikkelen

De gemeente Wijchen kiest voor een actieve en vroegtijdige probleemsignalering bij de doelgroep kwetsbare jongeren. Daarbij worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Primair wordt uitgegaan van de inzet van (bestaande) zorgketens zoals de zorgadviesteams van de scholen.
- De regie over de verschillende zorgketens (sluitende ketenzorg) wordt door de gemeente Wijchen vormgegeven via het CJG.
- Er is extra aandacht, ook in preventieve zin, voor specifieke doelgroepen, zoals laaggeschoolden, jongeren met psychische klachten en allochtone jongeren. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het preventief opvoed- en opgroeiaanbod (cursussen, voorlichting) van het CJG.
- Verwijzing van individuele jongeren naar opgroeiondersteuning en hulpverlening vindt gestructureerd plaats via het ketenzorgsysteem van het CJG.
- In relatie met de impuls in het ontplooiingsaanbod wordt een preventief aanbod gerealiseerd door middel van een naschools activiteitenaanbod voor 12-14 jarigen ondermeer in 't Hiernaast/ de toekomstige campus.